

A Thèbe aussi dut la naissance
Dionysos, le dieu du vin,
Liqueur possédant la puissance
De réjouir le cœur humain.

Ton ciel constellé s'illumine
D'astres tels qu'Épaminondas,
Pindare, Hésiode, Corinne
Et Plutarque et Pélopidas.

Chéronée a l'illustre tombe
Où repose ton bataillon,
Et sur cette noble lécatombe
Nuit et jour veille le lion.

Noble pays l'histoire caine
Et tout cœur bat avec ton cœur,
Car autour de ton diadème
Luit l'aurore du malheur.

A Madame Marguerite P.

MARGUERITE

Si vis amari ama
(Vasari)

Fleur qui des amoureux présages
Portes en toi le cher secret,
A mon cœur parle sans ambages,
Nous sommes seuls dans la forêt.

Quand je la vois mon cœur palpite,
Et sans elle tout ne m'est rien;
Le nom si beau de Marguerite,
Dont tu l'appelles, est le sien.

J'aime une femme blanche et blonde,
Ses cheveux sont pleins de soleil,
Et je ne vis jamais au monde
Un teint plus clair et plus vermeil.

Mais dis-moi, Margot n'aime-t-elle?
Apprends-le-moi, petite fleur,
Tu la connais; elle est si belle
Et si bien faite pour mon cœur.

Du ciel son ciel a la nuance,
Son sourire enivre mes yeux,
En elle est ma seule espérance,
Son amour peut m'ouvrir les cieux.

Tout à coup, comme par merveille,
La fleur s'échappa de mes doigts
Et j'entendis à mon oreille
Murmurer une douce voix:

RÉPONSE:

Tu veux savoir si Margot t'aime
Peu, beaucoup, passionnément?
Commence par t'aimer toi-même:
Margot t'aimera tout autant.

LEO A. OLIVIER

Φίλτατοι,

Είδον με χαράν μου τήν εμφάνισιν
της «Ποικίλης Στοάς», συμπαιθεύς
και παλαιάς γνωρίμου εις τόν φιλολογι-
κόν και καλλιτεχνικόν μας κόσμον. Δι'
ήμιας τούς παλαιότερους αποτελεί ένα
ολόκληρον δρίζοντα, γεμάτον από φω-
τεινάς αναμνήσεις, ώσαν διαρκώς απο-
μακρυνόμενα άστέρια. Έφ' όσον μάς

μένει άκόμη πνευματική δύναμις, έπειτα από τήν τόσον έξαντλητικήν βιοπάλην
του ήμερήσιου τύπου, που κατέπνιξε τόν περιοδικόν, θά προσθέσωμεν άκόμη κάτι
εις τόν πλούσιον αυτόν δρίζοντα του παρελθόντος της «Ποικίλης Στοάς»
όχι μόνον από εύχαρίστησιν αλλά και από ύποχρέωσιν και από καθήκον προς
παλαιάν εκλεκτήν φίλην.

Η «Κουκουβάγια» έγράφη χάριν της «Ποικίλης Στοάς» Σας: διά να
ήμαι δέ βέβαιος ότι δέν είναι και σκηνικώς άνεπαρήξ, τήν έδωκα τελευταίον
διά μίαν έσπέραν προς παράστασιν εις τό θέατρον «Όλύμπια» και έπέτυχεν
άρκετά. Είναι δραματική και διά σαλότι.

Με συγχαρητήρια και εύχάς διά τήν νέαν πρόδον της «Ποικίλης Στοάς».

Έν Αθήναις τή 8η Μαΐου 1913

Φίλος σας

ΠΟΛΥΒΙΟΣ Τ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΟΛ. Τ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ***

* Η ΚΟΥΚΟΥΒΑΓΙΑ *

ΔΡΑΜΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟΝ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΜΑΡΙΑ 30 ετών.
ΦΡΑΓΓΙΣΚΗ 16 ετών.
ΛΑΜΠΡΟΣ 50 ετών.

(Αίθουσα ύποδοξης. Δύο θύραι εκατέρωθεν. Δύο παράθυρα εις
τό βάθος, τό ένα προς τήν μίαν θύραν, και τό άλλο προς τήν άλλην.
—Με τό άνοιγμα της αύλαίας, ή Φραγγίσκη εύρίσκειται εμπρός εις

* Δ. Α. ΑΡΣΕΝΗ: Μικ. Α. Ραφανοβίτε "Ποικίλη Στοά", κ 16ον

Τύποις Θ. Αποστολοπούλου.

τὸ δεξιὸν παράθυρον, μὲ τὰ νῶτα ἐστραμμένα πρὸς τὰ ἄκρα, ῥά παρὰ σκηνία. Φαίνεται πῶς κυττάζει πρὸς τὸν δρόμον μ' ἐνδὸς φέρον καὶ μὲ λαχτάραν, ὡς ἂν κάποιον νὰ περιμένῃ.—Μετά στιγμὴν, ἐνῶ αὐτὴ παρατηρεῖ, ἐμφανίζονται εἰς τὴν ἀριστερὰν θύραν ἡ Μαρία, καὶ ὀπίσω τῆς ὁ Λάμπρος μὲ φορέματα περιπάτου. Μόλις τὴν βλέπουν σταματοῦν, χωρὶς νὰ κάμουν θόρυβον, καὶ προσέχουν, ἐνῶ ἡ Φραγγίσκη ἐξακολουθεῖ νὰ κύπτῃ εἰς τὸ παράθυρον καὶ νὰ παρατηρῇ.—'Ὁ Λάμπρος καὶ ἡ Μαρία κυττάζονται, ὡς ἂν νὰ θέλουν νὰ εἰποῦν μεταξὺ των α' Ἡ ὑποψία μὴ δὲν ἦτο ἐσφαλμένη.—'Ἡ Φραγγίσκη, στενοχωρημένη διότι δὲν βλέπει ὅτι περιμένει, ἐκτελεῖ ἓνα βῆμα πρὸς δεξιὰ, κυττάζει τὸ ὡρολόγι ποῦ εἶναι ἐπάνω εἰς τὴν κονσόλαν, καὶ δεικνύει 12 παρὰ 5, καὶ ἔρχεται πάλιν εἰς τὸ παράθυρον.—'Ἡ Μαρία, στενοχωρημένη μὲ αὐτὸ ποῦ βλέπει, φεύγει ἀπὸ τὴν θύραν, ἔπου ἐστέκετο, καὶ ἀθρόως πηγαίνει μέχρι τοῦ ἀριστεροῦ παραθύρου, καὶ κυττάζει πρὸς δεξιὰ, ἔπως καὶ ἡ Φραγγίσκη.—Κατόπιν στρέφεται πρὸς τὸν Λάμπρον, ὁ ὁποῖος παρατηρεῖ πότε τὴν μίαν καὶ πότε τὴν ἄλλην ἐναγωνίως, καὶ τοῦ κάμνει κίνησιν μὲ τὸ κεφάλι καὶ μὲ τὴν ἔκφρασιν τῆς μορφῆς, ἔτι δὲν φαίνεται τίποτε εἰς τὸν δρόμον. Τίπτετα προχωρεῖ οἱ γὰρ πρὸς τὸν Λάμπρον, ἀφ' οὗ ρήξη καὶ τελευταῖον βλέμμα ἀπὸ τὸ παράθυρον)

ΜΑΡΙΑ. (Ἰδιαίτερως πρὸς τὸν Λάμπρον) Δὲν φάνετα κανεὶς μοι αὐτὰ, θεῖε, εἶμαι βεβαία πῶς αὐτὸν περιμένει.

ΛΑΜΠΡΟΣ. Προσέξε, παιδί μου, οἷς ὑποψίες σου (οἱ γὰρ πρὸς αὐτὴν) ἐν δὲν ἦναι βίασιμες, μποροῦν νὰ σὲ κάμουν δυστυχῆ χωρὶς λόγον.

ΜΑΡ. (Μὲ χαμόγελον μελαγχολικόν) Τὸ μῖα ἐκείνης ποῦ ἀγαπᾷ δὲν γελεύεται ποτέ. Σταθίτε. (Προχωρεῖ οἱ γὰρ πρὸς τὴν Φραγγίσκην, καὶ ἔταν ρθάνῃ ὀπίσω τῆς, ἀκουμῶν τὸ χεῖρ ἐπάνω εἰς τὸν ὄμιόν τῆς. Ἡ Φραγγίσκη ἐξοφνίζεται καὶ στρέφεται. Βλέπει τὴν Μαρίαν καὶ τὸν Λάμπρον μ' ἔκφρασιν συγχυσμένην. Ὁ Λάμπρος ἔμως βγάζει τὸ καπέλλο του αὐτὴν τὴν στιγμὴν, προσποιούμενος σὺν ἀφορίαν, ἡ δὲ Μαρία, λαμβάνει εἰς τὴν μορφὴν τῆς ἀφελῆ ἔκφρασιν, ἐνῶ τὸ βλέμμα τῆς προσπαθεῖ νὰ εἰσδύσῃ μέχρι τῆς ψυχῆς τῆς ὑπερετρίας)

ΦΡΑΓΓΙΣΚΗ. Ἄ!... οἷς εἰσθε, κυρία... ἐφαθήθηκα... δὲν πᾶς ἀκουσι...

ΜΑΡ. Θὰ ἦσαν πολὺ ἀρηρημένη φάνετα...

ΦΡ. (Μὲ σύγχυσιν) Ναί... ἄχι... εἶχα τὸ νοῦ μου νὰ ἴδω πότε θάρθητε, γὰρ νὰ εἰπῶ στὴ μαγείρῳσι νὰ ρίξῃ τὴ σοῦτα.

ΜΑΡ. Καὶ πῶς δὲν μῖτε εἶδες; Ἐγὼ μὲ ὁ κύριος Λάμπρος ἐπερίσαμε ἀπὸ τὸ δρόμο.

ΦΡ. Ξεύρετε... πᾶς θὰ ἦλθατε ἀριστερά... ἀπὸ τὸν κάτω δρόμο...

ΛΑΜ. (Ἐχει ἀφήσῃ τὸ καπέλλο καὶ τὸ μπαστοῦνί του καὶ προχωρεῖ μέχρι τῆς Φραγγίσκης μὲ τὰ χεῖρα εἰς τῆς τσέπες τοῦ πανταλονιοῦ του, καὶ μὲ ἀφέλειαν) Καὶ σὺ ἐκύταξες ὄλο δεξιὰ; Γιατί;

ΦΡ. Ξεύρετε... εἶμαι συνηθισμένη... Γιατὶ δεξιὰ πάντα ἔρχεται ὁ κύριος, δταν γυρίξῃ ἀπὸ τὸ γραφεῖό του...

ΛΑΜ. Ἐ λοιπόν;

ΦΡ. Κι' ἐνόμιζα πῶς θὰ γυρίζατε μαζί.

ΛΑΜ. (Καθ' ἑαυτὸν) Ἐγλύστησ.

ΜΑΡ. (Ῥίπτουσα ἓνα βλέμμα συνεννοήσεως πρὸς τὸν Λάμπρον) Ἐστρώσες τραπέζι;

ΦΡ. Μάλιστα, κυρία.

ΜΑΡ. Νὰ προσθέσης κι' ἓνα σερβίτσιο γιὰ τὸ θεῖο. Θὰ ἦναι μαζί μου.

ΦΡ. Πολὺ καλὰ, κυρία. (Φεύγει δεξιόθεν)

ΛΑΜ. Φέρε μου τὴ μαστίχα μου, Φραγγίσκη.

ΦΡ. Μάλιστα, κύριε.

(Ἡ Μαρία καὶ ὁ Λάμπρος παρατηροῦν τὴν Φραγγίσκην ἕως τὴν στιγμὴν ποῦ ἐξέρχεται. Κατόπιν κυττάζει ὁ ἓνας τὸν ἄλλον)

ΛΑΜ. Καὶ ἔμως ἀκόμη δὲν ἔχο πεποιθήσιν στὴν ὑποψία σου. Καμμιά φορὰ ἡ πολλὴ ἀγάπη πρὸς τὸν σύζυγον... ὁ πολὺς ἔρωτας... Ἐπειτα τὴν ἀγαπᾷς κι' αὐτὴν... (κάθεται)

ΜΑΡ. (Ἐνῶ βγάζει τὸ καπέλλο τῆς ἐμπρὸς εἰς τὸν καθρέπτην καὶ τὸ ρίπτει εἰς μίαν ἔδραν πρὸς δεξιὰ καὶ εἰς τὸ βάθος) ὦ, πολὺ... Τὴν ἀνάστησα μὲ τὰ ἴδια μου τὰ χεῖρα... Ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω ἐκείνη τὴ συγκινητικὴ ἡμέρα, ποῦ πῆγα καὶ τὴν ἐπῆρα ἀπὸ τὸ Βροσκομοίεον. Μοῦ παρέταξαν μπροστά μου καμμιά εικοσαριά κοριτσάκια, τὸ ἓνα πειὸ ἄραιο καὶ πειὸ συμπαθητικὸ ἀπὸ τὸ ἄλλο... Ἐπέρασα μπροστά ἀπ' αὐτὴ τὴ γραμμὴ. Τὸ ἓνα μὲ κάτι συμπαθητικὰ ματάκια, μ' ἐκύταξε ὡς νὰ καταλάβαινε πῶς κάποια εὐδαιμονία θὰ τὸ περίμενε... Τὸ ἄλλο μοῦ ἀπλωνε τὰ παχουλά του χεράκια, μὲ μιά βουλίτσα χωριτωμένη στὸν ἀγκῶνα... ποῦ σοῦρχότανε νὰ τ' ἀρπάξῃς ἐκεῖνα τὰ χεράκια καὶ νὰ τὰ φιλῆς... νὰ τὰ φιλῆς... ὡς νὰ ἦθελες νὰ πάρῃς ἀπὸ πάνω τους κάποια εὐτυχία, ποῦ μόνον ἡ μητέρα τὴν ξεύρουσιν...

ΛΑΜ. Καθυμένη Μαρία! Τὶ ἀγαθὴ ποῦ εἶσαι!

ΜΑΡ. (Καθήμενὴ ἀντικρὺ καὶ κοντὰ εἰς τὸν Λάμπρον) Ὅχι... δὲν εἶμαι ἀγαθὴ μονάχα!... ἀσθάνομαι πῶς δικαίει πάντα ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ ἔλων τῶν εἰδῶν τῆς ἀγάπης... Καὶ θὰ τὸ πιστέψετε, θεῖε; Ὅτε στὸν ἄνδρα μου, οὔτε σ' αὐτὴν ἀκόμη, εἰρήκα τὴν ἀγάπην ποῦ θὰ ἦθελεν ἡ ψυχὴ μου γὰρ νὰ εἰπῇ μιά στιγμὴ πῶς ἐχόρτασε... Μόνον ἐσεῖς, μαλονότι δὲν εἰσθε συγγενῆς δικός μου... μόνον ἐσεῖς, θεῖέ μου, μοῦ ἱκανοποιήσατε ἓνα μέρος ἀπ' αὐτὴ τὴν παράξενη δίψα...

ΛΑΜ. Ἄ, παιδί μου! σ' ἀγαπᾷ γιατί τὸ ἀξίζεις.

ΜΑΡ. Ἐ! Πόσοι τὸ ἀξίζουν ν' ἀγαπῶνται καὶ ἔμως δὲν τὴ βελσκουν τὴν ἀγάπην ποῦ δίνουν' ἔχουν τὴν ἀτυπάρχησιν τῶν λουλουδιῶν,

ποῦ δὲν ἔχουν ἄλλον προορισμό, παρὰ νὰ σκορπίζουν εὐτυχιά, καὶ νὰ μὴ συνάζουν τίποτε...

ΛΑΜ. Καὶ ξεχνᾷς πῶς ὁ ἕλιος τ' ἀνταμιβεῖται κα' αὐτὰ μὲ τὰ φιλήματά του;

ΜΑΡ. (Μὲ ὄρμη) Ναί, θεῖέ μου! μὰ ὁ ἕλιος εἶναι γιὰ ὅλους... ὁ ἕλιος φιλεῖ καὶ τ' ἀγκάθια ἀκόμη... ἀλλοτιμονό μου, ἂν κα' ὁ ἀνεπιρός σας κάνει γιὰ τὸ λουλοῦδι τῆς ψυχῆς μου τὴν ἴδια δουλειά, ποῦ κάνει κα' ὁ ἕλιος ἀπὸ κεῖ πάνω!

ΛΑΜ. (Μὲ στενοχωριαν, ὡσὰν νὰ θέλῃ νὰ στρέψῃ τὴν ὀμιλίαν ἀλλοῦ) Ναί... δέχο ἔχεις, παιδί μου... δὲν σοῦ λέγω... Ἀλήθεια, δὲν ποῦ ἐτελεώσες τὴν ἱστορία τοῦ Βραφοκομείου.

ΜΑΡ. (Ὡσὰν νὰ θέλῃ καὶ αὐτὴ νὰ μὴ προχωρήσῃ εἰς τὴν τελευταίαν ὀρμητικὴν ὀμιλίαν της, λαμβάνει ὕφος ἀφέλες καὶ ἐξακολουθεῖ) Ἄ, ναί... τί σᾶς ἔλεγα, θεῖε;

ΛΑΜ. Γιὰ τὰ κοριτσάκια, μὲ τὰ χερῖα καὶ τὰ παχουλά.

ΜΑΡ. Ναί, ναί... Ἐπροχώρησα λοιπὸν στὴ γραμμὴ ἐκείνη, μὲ τὰ πλάσματα τὰ ἀρησιμένα στὴν τύχη τους ἀπὸ μιὰ μάννα κα' ἀπὸ ἓνα πατέρα—μάννα πέτρα καὶ πατέρα σίδηρο, ποῦ συναντήθηκαν μὲ μιὰ ὀρμὴ ἔλξεως, γιὰ νὰ ἐγκαταλείψουν ἕστερα μέσα στὴ ζωὴ μιὰ ὀραία μικρὴ σπῖθα... καὶ ἡ σπῖθα αὐτὴ νὰ γίνῃ φωτιὰ ἕστερα καί... ποῦς ξέρεῖ τί νὰ κάψῃ μέσα στὸν κόσμῳ!...

ΛΑΜ. Μὰ πάλι τὰ ἴδια;

ΜΑΡ. (Μὲ προσποιημένην ἐγκαρτέρησιν καὶ φαιδρότητα βεδισμένην) Ὁχι, θεῖέ μου, ὄχι... ἡσυχάζω, ἔννοια σας... Ἐπροχώρησα λοιπὸν στὴ γραμμὴ ἐκείνη, χωρὶς νὰ ξεύρω παιδί ἀπ' ὅλα τὰ δυστυχημένα πλάσματα νὰ διαλέξω... Ὅλα ἦσαν συμπαθητικά... Σὲ μιὰ στιγμὴ, ποῦ εἶχα φθάσῃ στὴ μέση γραμμῆς, τὰ μάτια μου ἐκαρφώθηκαν σ' ἓνα ζευγάρι μάτια, ποῦ μ' ἐκείταζαν τόσο παρῶξενα, ὥστε ἀσθενήθηκα πῶς δὲν μποροῦσα νὰ ξεκολλήσω τὸ βλέμμα μου ἀπὸ πᾶνω τους... σ' ἓνα τόσο δὲ μικρὸ κεφαλάκι, ἦσαν μάτια μῆς σ' αὐτῆς γυναικας... Ὁ Διευθυντὴς παρατήρησε τὴν ἐκπληξί μου κα' ἐχαμογέλασε. «Γιατί γελάτε;» τοῦ λέγω. «Δὲν ἔχετε ἄδικο ποῦ σταθίκατ' ἐδῶ, μοῦ ἀπαντᾷ. Ἡ μικρὴ αὐτὴ εἶναι τὸ ἐξυπνότερο κορίτσι ποῦ ἔχουμε στὸ κατάστημα». Αὐτὴ ἡ σύστασις ἤρκεσε νὰ ρίψω μιὰ ἀπλὴ ματιὰ στὸ ἐπόλοιπον τῆς γραμμῆς καὶ νὰ στρέψω πάλιν τὴν προσοχή μου πρὸς τὸ ἐλαστικὸ ἐκεῖνο μικρό. Τὸ πῆρα ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸ ἔφερα κοντὰ μου. Ἐχύθηκε μὲ μιὰ χαρὰ κα' ἀγκάλιασε τὰ γόνατά μου, σὰν νὰ ἔξευρε τί καλὸ τὸ περίμενε.—Πῶς σὲ λένε, μικρὴ μου; (Μὲ φωνὴν ψιλὴν, μιμουμένην ἓνα μικρὸ παιδί) Φλ.α.γ.γί.σ.κ.η.—Θέλεις νὰ ἔλθῃς μαζί μου;—Σέλω.—Μὰ δὲν θὰ σ' ἀφήσουμε ἔμεῖς, τῆς εἶπεν ὁ Διευθυντὴς. Τί κλάμα καὶ τί κακὸ ἦταν ἐκεῖνο; Δὲν ἐννοοῦσε νὰ ξεκολλήσῃ ἀπὸ πάνω μου.—Σέλω νὰ πάω μὲ τὴν καλὴ κυρία! σέλω νὰ πάω μὲ τὴν καλὴ κυρία!... Ἐσήκωσε τὸ κατάστημα ἀπὸ τῆς φρονῆς, ὡς ποῦ νὰ τὴν πείσουμε, πῶς ὁ Διευθυντὴς εἶχε ἀστείρευτῆ, καὶ

δὲν ἠσύχασε, παρὰ μόνον ὅταν βραδήκαμε στὸ ἀμάξι μαζί καὶ ἐρθάσαμε στὸ σπῖθα.—Δὲν μοῦ λέτε τώρα, θεῖε, πιστεύετε στὰ περῶμένα σῆς;

ΛΑΜ. Ἄ, ἐγὼ εἶμαι φοβερὰ μοιρολάτρη, σὰν Ἀνατολίτης. Εἶμαι βέβαιος πῶς ἂν ἦναι γραμμένο νὰ πέσῃ μιὰ κεραμίδα στὸ κεφάλι μου, δὲν ἔπαρχει ἀνίγκη νὰ περῶσω ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ μοιροῦλον σπῖθα' νά, κα' ἐδῶ ποῦ κάθουμαι ἀκόμη, αὐτὴ θὰ μπῆ μοναχὴ τῆς μέσα ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ θάρθῃ νὰ μοῦ τὸ σπῖθα.

ΜΑΡ. Μοῦ φαίνεται πῶς δὲν ἔχετε ἄδικο, θεῖε. Γιατί δὲν ἐξηγεῖται διααρρητικά πῶς ἐγὼ, ἐνῶ εἶχα τόσα παιδιά μπροστὰ μου, ἐσταμάτησα ἔξωφρα σ' αὐτὴ, ἐκυταχθήκαμε στὰ μάτια, κα' ἐμπλέχθηκαν τὰ βλέμματά μας σὰν ἀγκίστρια, ἐμπλέχθηκαν μὲ τέτοιον τρόπο, ποῦ—ὁ Θεὸς νὰ φυλάξῃ—γιὰ νὰ ξεμπλεχθοῦν καμμιὰ μέρα, φοβοῦμαι μήπως κοποῦν μαζί καὶ τίποτε κομμάτια ἀπὸ τῆς σάρκας μας.

ΛΑΜ. (Μὲ ὕφος ἀποτροπῆς) Ἄ, ἄ, ἄ, ἄ!... Μαρία! μὴν εἶσαι δὲ καὶ τόσο ὑπερβολικὴ... φθάνεις ὡς τὰ ἄκρα, παιδί μου.

ΜΑΡ. (Ἐντόπως) Θεῖέ μου, φοβοῦμαι!

ΛΑΜ. Μὰ δὲν μοῦ λές: παρατήρησες καμμιὰ μεταβολὴ στὸν ἄλλεκο;

ΜΑΡ. Δηλαδή στὴ συμπεριφορὰ του ἀπέναντί μου;

ΛΑΜ. Ναί.

ΜΑΡ. Μάλιστα, παρατήρησα.

ΛΑΜ. Σοῦ φέρεται ἀπότομα;

ΜΑΡ. Καθόλου· ἔξ' ἐναντίας' μοῦ φέρεται τώρα παρὰ πολὺ τρυφερά.

ΛΑΜ. Ἔ, μὰ λοιπὸν;

ΜΑΡ. (Μὲ πονηρὸν χαμόγελον) Χά! Αὐτὸ εἶναι ποῦ μοῦ δίδει περισσότερες ὑποψίες.

ΛΑΜ. Καὶ πάλι εἶσαι ὑπερβολικὴ.

ΜΑΡ. Γιατί, θεῖε;

ΛΑΜ. Γιατί ἂν σοῦ ἐφέρετο ἀπότομα, πάλιν τὴν ἴδια ἵποιμία θὰ εἶχες· «τᾶχει φτιάσῃ μὲ τὴν ὑπερέτρη καὶ δὲν μ' ἀγαπᾷε πικρὰ ἐμένα».

ΜΑΡ. Νὰ σᾶς εἰπῶ; καὶ τὰ δύο γίνονται. Αὐτὸ ποῦ λέτε σῆς εἶναι καὶ τὸ φυσικόν.

ΛΑΜ. Ὡστε αὐτὸ ποῦ λές ἐσύ...

ΜΑΡ. Ἄ, αὐτὸ ποῦ λέγω ἐγὼ εἶναι μέθοδος· εἶχα μίαν φίλην ποῦ ἐτηρώγετο διαρκῶς μὲ τὸν ἄνδρα της. Τὴν ξεύρετε καὶ σῆς, ἀλλὰ δὲν σᾶς τὴν λέγω. Ἦταν μιὰ φοβερὴ γκαρνάρα.

ΛΑΜ. Ἔ! λοιπὸν;

ΜΑΡ. Ἄπὸ τὴν ἡμέραν ποῦ

βρήκε έραστήν, δέν αντιμείλησε ποτέ στον άνδρα της. Είχαν γίνη εὐταχείς καί οἱ δύο.

ΛΑΜ. Κι' αὐτό λογικόν εἶναι. Ἄκουσε, Μαρία. Τώρα ποῦ μοῦ ἔλεγες σὺ γιὰ τὸ Βρασκομοεῖον, ἐγὼ ἐπιλλογιζόμενον κατὰ ἄλλο, πρὸς ἡσυχίαν σου.

ΜΑΡ. Τί, θεῖέ μου;

ΛΑΜ. Μοῦ φαίνεται πῶς εἶδες μιὰ μέρα ἐκεῖνον τὸν ἀνεπιόν μου ποῦ ἦλθεν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν;

ΜΑΡ. Ναι, τὸν εἶδα.

ΛΑΜ. Πρόκειται νὰ πάη στὴν πατρίδα των ν' ἀνοίξῃ ἓνα ἐμπορικὸ ἔφερε μερικὰ παραδίαια.

ΜΑΡ. (Μὲ κάποιαν χαράν) Καταλαβαίνω τί θέλετε νὰ εἰπῆτε. Μὰ θὰ τὴ θελήσῃ;

ΛΑΜ. Γιατί ὄχι; Αὐτὴ δέν τὴν ἔχεις σὺν ἑπιρήτρια...

ΜΑΡ. Καθόλου ἄροῦ τῆς ἔμαθα καὶ Γαλλικά.

ΛΑΜ. Ἄ, ὄραία! Λοιπὸν θὰ πείσω τὸν ἀνεπιόν μου νὰ τὴν πάρῃ. Γιὰ χάρι σου θὰ κόψω κατὰ ἀπὸ τὴν περιουσίαν μου ποῦ θὰ κληρονομήσετε σεις, καὶ θὰ τὸ δώσω σ' αὐτὴ γιὰ προίκιον ἔτσι κ' ἔτσι κ' αὐτὸ τὸ μικρὸν ποσόν, γιὰ τὴν ἀνεσίαν σας θὰ ἴσται.

ΜΑΡ. (Ἀρπάζουσα μὲ ἄρμην τὰ χέρια τοῦ Λάμπρου) Ὡ, θεῖέ μου! δέν θέλομεν τίποτε!... δώστε τι ὅλα στον ἀνεπιόν σας ἄραι νὰ τὴν πάρῃ... νὰ τὴν πάρῃ καὶ νὰ φύγῃ ἀπὸ δῶ... Φοβᾶμαι, πῶς νὰ σὰς εἰπῶ... φοβᾶμαι... καὶ δέν μπορῶ καὶ νὰ τὴν διώξω ποῦ νὰ πάη;

ΛΑΜ. Ἦσύχασε θὰ τὸν κόμω τὸ ἀνεπιό μου νὰ τὴν ἐρωτησῆ καὶ νὰ τὴ ζητήσῃ μόνος του. Ὅλοι αὐτοὶ ποῦ γυρίζουν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ, ἔρχονται μὲ δολλάρια καὶ μὲ τὴ μονομιανία τῆς πενδραίας. Θὰ τοῦ τὴ φορτώσω ἐπὶ τέλους, κ' ἄς κίη καὶ αὐτὸς ξεῖται καὶ κατὰ κοιτσοαγγλικὰ, αὐτὴ ξεῖται κοιτσογαλλικά... ἔννοια σου, κοῦται-κοῦται θὰ τὴν περάσουν τὴ ζωὴ στὸ χωριὸ ἀριστοκρατικώτατα. Ἄφησε σ' ἐμένα τὴν ὑπόθεσι. Μὰ ποῦ εἶν' ἐκεῖνη ἡ μαστίχα μου;

ΜΑΡ. Ἄ, γὰ βλέπετε; δέν ἔχει τὸ νοῦ στὸ κεφάλι της παιά ἢ κάποιον παρῆθυρο θὰ βρῆσκαται. (Κτυπᾷ τὸ κευδοῦνι)

ΦΡ. (Ἐσωθεν) Ἄμέσως.

ΜΑΡ. Τὴν ἔχει παιάση μιὰ περτεργὴ ἀγγηρημίρι, καὶ μιὰ μονομιανία γιὰ τὸν καθρέφτη. Ὅλο καὶ χτενίζεται.

ΛΑΜ. (Σηκώνεται) Κάμει μου μιὰ χίρι. Πήγαυε μέσα... δέν θέλω νὰ ἴσ' ἔδῳ τώρα ποῦ θάρθῃ.

ΜΑΡ. Προσέξαιτε, θεῖέ μου, νὰ μὴ καταλάβῃ πῶς τὴν ἐρωτεύομαι, γιὰ μοῦ φαίνεται πῶς μεγαλειότερη προσβολὴ γιὰ μένα δέν θὰ ὑπάρχῃ.

ΛΑΜ. Ἐννοια σου, ἔννοια σου. Πήγαυε γιὰτὶ ἔρχεται.

ΜΑΡ. (Προχωρεῖ βιαστικά πρὸς τὴν δεξιάν Οὐραν καὶ στρέφεται ἀπ' ἐκεῖ) Θεῖε Λάμπρο! προσέξαιτε νὰ μὴ... Εἶναι πολὺ ἔξυπνη!

ΛΑΜ. Πήγαυε! Ξεῖρω ἐγὼ.

(Ἡ Μαρία φεύγει—Ὁ Λάμπρος ἐκτελεῖ μερικοὺς βηματισμοὺς σκεπτικός.—Ἡ Φραγγίσκη εἰσέρχεται μὲ δίσκον εἰς τὰ χέρια καὶ μ' ἓνα ποτηράκι μαστίχα καὶ νερό, τὰ ὅποια ἀφίνει εἰς τὸ τραπέζι)

ΦΡ. Τὴ μαστίχα σας, κύριε.

ΛΑΜ. (Πλησιάζει μὲ πλατὺ καὶ ἀφελές μειδίαμα) Τὴ μαστίχα μου, γὰ... θυμήθηκες ὁμως νὰ μοῦ βάλῃς καὶ σερβίτισο στὸ τραπέζι μου;

ΦΡ. (Χαριέντως) Καὶ μποροῦσα νὰ σὰς ξεχάσω, κύριε;

ΛΑΜ. Ἐ! γιὰτί ὄχι; Ὅταν γεννᾷ κανένας τὸν ξεγνοῦν ὄλοι, Φραγγίσκη... καὶ προπάντων τὰ ὄραϊα κορτίσα.

ΦΡ. (Ἐντροπαλά, ἀλλὰ μὲ προκλητικώτητα, περιστρέφουσα τὸ ἄκρον τῆς ποδιᾶς τῆς) Μὰ ἐγὼ δέν εἶμαι ὄραϊα... (Προσηλώνει εἰς τὰ μάτια του ἓνα δλέμμα πλάγιον ἀλλὰ γεμάτον ἀπὸ φιλαρέσκειαν)

ΛΑΜ. (Καθ' ἑαυτὸν, μὲ κάποιαν ἐλαφρὰν ταραχὴν καὶ καταφεύγων εἰς τὴν μαστίχαν του, ὥστε νὰ τῆς στρέψῃ ὀλίγον τὰ νῦτα, διὰ ν' ἀποφύγῃ τὸ δλέμμα τῆς) Πήγαυε στὸ διάβολο, παληκοῦρτισο, μὲ τὰ μάτι ποῦ ἔχεις!...

ΦΡ. (Ἐξακολουθοῦσα ὡς ἀνωτέρω) Θέλει τίποτε ἄλλο ὁ κύριος;

ΛΑΜ. (Πίνει ὀλίγον, κατόπιν κροτᾷν τὸ ποτηρί του τὴν πλησιάζει) Ξεῖρεις, Φραγγίσκη, ὅτι σ' αὐτὰ τὰ τρία τελευταῖα χρόνια, ποῦ ἐπῆρε ὁ ἀνεπιός μου τὴν κυρία σου, ἐμεγάλωσες πολὺ γρήγορα.

ΦΡ. (Σιγά, σιγά μεταβάλλουσα τὴν αἰδημοσύνην εἰς θαρραλεότητα) Ἀλήθεια, κύριε!

ΛΑΜ. Ναι.

ΦΡ. Ἡ μακαρίτισσα ἡ γαγιά, ἡ μαμῶ τῆς κυρίας, ἔλεγε κάποτε, ὅταν μ' ἔπαιρνε στὰ γόνατά της κ' ἔπαιζε μαζί μου, τὸν καιρὸ ποῦ ἦμιον μικρούλα, πῶς «οἱ μικροὶ μεγαλώνουν, κ' οἱ μεγάλοι μικραίνουν». (Γελᾷ μὲ τρόπον ὥστε νὰ δείξῃ ἀπὸ φιλαρέσκειαν τὰ δόντια τῆς)

ΛΑΜ. Φαίνεται πῶς δέν εἶχε κ' ἄδικο ἡ μακαρίτισσα; νά, σ' ἐπένα κοντὰ λόγον χίριν μπορεῖ νὰ μικρύνῃ κ' ὁ παῖδ γέρος.

ΦΡ. (Μὲ βεβιασμένην αἰδημοσύνην, ποῦ μοιάζει μὲ πρόκλησιν) Μὰ τ' εἶν' αὐτὰ ποῦ μοῦ λέτε, κύριε;

ΛΑΜ. (Καθ' ἑαυτὸν) Ξεσκολισμένη εἶναι δέν τῆς ξερσύνει τίποτε. (Πρὸς τὴν Φραγγίσκην πλησιάζων) Βλέπεις λοιπὸν πῶς ἡ καυμένη ἡ γαγιά εἶχε δίκιο; Νά, ἐμίκρυνα κ' ἐγὼ γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ κάνω ἄστεια τώρα μαζί σου.

ΦΡ. (Γελᾷ μὲ νάζια, παρατηρεῖ τὸν Λάμπρον μὲ χαμηλωμένον τὸ κεφάλι καὶ μὲ πλάγια δλέμματα)

ΛΑΜ. (Στρεφόμενος γρήγορα, καὶ καθ' ἑαυτὸν) Αὐτὴ μὲ τὸ μῖτι της μπορεῖ νὰ καταρέσῃ κ' ἐμένα, ὄχι τὸν ἀνεπιό μου ποῦ εἶναι ἑκοσι πέντε ἐτῶν. (Πίνει τὸ ὑπόλοιπον τῆς μαστίχας καὶ ἀφίνει τὸ ποτηρί εἰς τὸν δίσκον· κατόπιν στρέφεται καὶ τὴν πλησιάζει πάλιν) Πόσων χρόνων εἶσαι, Φραγγίσκη;

ΦΡ. Δεκαῆξι λέει ἡ κυρία.

ΛΑΜ. Δεκαέξη; "Ω!...

ΦΡ. Γιατί ρωτάτε, κύριε;

ΛΑΜ. Γιατί έχω μιὰ πρότασιν νὰ σοῦ κίμω.

ΦΡ. ('Ωσὸν νὰ μαντεύη, χάνει βαθυηδὸν τὴν φαιδρότητά της) Πρώται;... Τί πρότασι;

ΛΑΜ. Τώρα θ' ἀκούσῃς, μὰ ν' ἀκούσῃς μὲ προσοχὴ ὅμως· εἶχα μικρὴν γιὰ μιὰ στιγμὴ μαζὺ σου, μὰ τώρα ξανάθια στὰ χρόνια μου πάλι καὶ θὰ σοῦ μιλήσω σὲν γέρος.

ΦΡ. Μὰ σὲς δὲν εἶπες δὴ καὶ τόσο γέρος...

ΛΑΜ. (Μὲ ἀναστεναγμὸν) "Ἐ, τί εἶμαι καὶ τί δὲν εἶμαι ἢ καρδιά μου τὸ ξέρει, Φραγγίσκη. Πάει ἐγὼ, ἐξώρλησα, ἄς κυττάξουμε γιὰ σένα τώρα.

ΦΡ. Γιὰ μένα;

ΛΑΜ. Ναί, βέβαια... γιὰ σένα. Εἶσαι ἓνα πολὺ συμπαθητικὸ κορίτσι...

ΦΡ. Ἡ καλωσύνη σας, κύριε.

ΛΑΜ. Καὶ σοῦ πρέπει νὰ γίνῃς εὐτυχής.

ΦΡ. "Ω, κύριε!... ἐγὼ... χωρὶς γονεῖς...

ΛΑΜ. "Οχι δὴ, μὰ τὸ λὲς αὐτὸ... ἢ κυρία Μαρὶά σ' ἀγαπᾷ σὲν μητέρα σου...

ΦΡ. "Α, μάλιστα...

ΛΑΜ. Ὁ ἀνεμῖός μου σὲ συμπαθεῖ πολὺ...

(Ἡ Φραγγίσκη ἐνῶ ἀπατηροῦσε πρὸς τὸ ἔδαφος, τώρα σηκώνει τὸ βλέμμα της καὶ τὸ προσηλώνει εἰς τὰ μάτια τοῦ Λάμπρου μ' ἐνδιαφέρον. Ὁ Λάμπρος μὲ περισσότερο προσοχὴν εἰς τὴν φυσιογνωμίαν της.)

Μοῦ τὸ εἶπε τόσες φορές... γιατί ἀπὸ μένα δὲν ἔχα κανένα κριτὸν ὁ κύριος Ἀλέκος... (Παρατηρεῖ γύρωθεν καὶ μὲ τόνον προφυλακτικόν) Ποῦ εἶναι ἡ κυρία;

ΦΡ. Δὲν ξέρω... θὰ πῆγε στὴν κάμερά της.

ΛΑΜ. (Πλησιάζων καὶ μὲ τρόπον ἐμπιστευτικώτερον καὶ χαμηλωτέραν φωνήν) "Α, καλιά... Λοιπὸν τί ἐλέγαμε; Ἡμεῖς οἱ γέροι ξεχνοῦμε ἀπὸ τὴ μιὰ στιγμὴ στὴν ἄλλη... Τί ἐλέγαμε;

ΦΡ. (Μ' ἐνδιαφέρον) Ἐλέγαιτε γιὰ τὸν κύριο Ἀλέκο.

ΛΑΜ. "Α, ναί... ναί!... Λοιπὸν ὁ κύριος Ἀλέκος σὲ συμπαθεῖ πολὺ... πικρὸ πολὺ...

ΦΡ. Ἀλήθεια, κύριε... σὲς τὸ εἶπε;

ΛΑΜ. Πολλὲς φορές... σχεδὸν ὅταν συναντήμαθα, εἶναι κάμποσος καιρὸς τώρα, ποῦ μιλοῦμε ὅλο γιὰ σένα...

ΦΡ. ('Ωσὸν νὰ μὴ καλεπιστεῖ) Γιὰ μένα;

ΛΑΜ. Ναί· γιὰ τὸ μέλλον σου, γιὰ τὴν εὐτυχία σου... Ἀνελάβαμε λοιπὸν νὰ σ' ἀποκαταστήσουμε.

ΦΡ. (Μ' ἐκπληξιν ποῦ δὲν διαφέρει ἀπὸ στενοχωρίαν) Νὰ μ' ἀποκαταστήσετε;... Μὰ ἐγὼ, κύριε, εἶμαι μικρὴ ἀκόμη... δὲν βλέπετε;

ΛΑΜ. "Οχι, δὲν βλέπω τίποτε, καὶ νὰ μὲ συγχωρῆς· ἐγὼ ἴσια-ἴσια βλέπω πὼς εἶσαι τόσο ἀνεπτυγμένη, ὥστε θὰ ἠμποροῦσες νὰ εἶχες πανδρευθῆ καὶ πρὸ δύο ἐτῶν. Ἔπειτα εἶναι καὶ μιὰ εὐκαιρία, ποῦ δὲν πρέπει νὰ τὴ χάσῃς, γιατί μπορεῖ καὶ νὰ μὴ τὴν ξαναβρῆς. Δὲν ἔχεις τὴν περιέργεια νὰ μάθῃς;

ΦΡ. (Μὲ ὀδιστορίαν) "Οχι.

ΛΑΜ. Περιέργη μοῦ φαίνεται! Κι' ἂν σοῦ τὸ ἐπέβαλε ὁ κύριος νὰ πανδρευθῆς.

ΦΡ. Ὁ κύριος; (Τὸν παρατηρεῖ μὲ ὕφος δυσπιστίας)

ΛΑΜ. Ὁ κύριος, βέβαια· δὲν σοῦ εἶπα ὅτι ἐσκαρθήκαμε γιὰ τὴν ἀποκατάστασί σου;

ΦΡ. ('Ωσὸν συγχισμένη) Παράξενο μοῦ φαίνεται.

ΛΑΜ. Γιατί;

ΦΡ. Γιατί ὁ κύριος...

ΛΑΜ. (Περιέργως καὶ κύπτων πρὸς αὐτήν) "Ἐ; γιατί ὁ κύριος;... τελείωσε λοιπὸν, παιδί μου!

ΦΡ. (Στρεφογυρίζουσα τὴν πεδιάν της μὲ στενοχωρίαν) Γιατί ὁ κύριος... δὲν μοῦ εἶπε ἐμένα τέτοιο λόγο.

ΛΑΜ. (Καθ' ἑαυτὸν) Χμ! χμ!... (Πρὸς τὴν Φραγγίσκην) Μὰ τί κουβέντες ἔχεις ἐσὺ μὲ τὸν κύριο, γιὰ νὰ σοῦ εἶπῃ καὶ τέτοια πράγματα; Ἔχεις τίποτε κουβέντες ἰδιαιτέρες;

ΦΡ. (Πειραγμένη καὶ μὲ ὕφος συγχισμένον) Ἐγὼ ἰδιαιτέρες κουβέντες;... ἂ μπᾶ!...

ΛΑΜ. (Καθ' ἑαυτὸν ἀπομακρυνόμενος) Ἐπροχώρησα πολὺ. (Στρεφόμενος) Καλὰ τελειοποιῶν· θὰ τὰ ξαναπειθῶμε, Φραγγίσκη. Φέρε μου ἀκόμη ἓνα ποτήρι νερό.

ΦΡ. (Δεικνύουσα τὸ ἄθικτον ποτήρι) Μὰ... ἐσεῖς δὲν ἐπιατε αὐτὸ ποῦ σὲς ἔφερα.

ΛΑΜ. "Α ναί, εἶδες; Μιὰ μαστίχα ἀκόμη ἤθελα νὰ εἶπῶ.

ΦΡ. Μάλιστα, κύριε. (Λαμβάνει τὸν δίσκον καὶ προχωρεῖ μέχρι τῆς ἀριστερᾶς θύρας, ἐνῶ ὁ Λάμπρος τὴν ἀκολουθεῖ διὰ τοῦ βλέμματός· μόλις φθάνει εἰς τὴν θύραν, στρέφεται διὰ νὰ τὸν παρατηρήσῃ καὶ αὐτὴ βλέπουσα ἔμως ὅτι τὴν κυττάζει, ἐξέρχεται γρηγορώτερα.— Ὁ Λάμπρος προχωρεῖ μέχρι τῆς δεξιᾶς θύρας καὶ ἐτοιμάζεται νὰ καλέσῃ τὴν Μαρὶαν, ἀλλ' ἐκεῖνη τὸν προλομβάνει καὶ ἐξέρχεται)

ΜΑΡ. Τὰ ἀκουσα ὅλα, θεῖε. Δὲν ὑπάρχει παιὰ καμμιά ἀμφιβολία στὴν ψυχὴ μου, ὅτι πρόκειται περὶ ἐνὸς κρυφοῦ εἰδυλλίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγὼ παίζω τὸ ἀστεῖον πρόσωπον.

ΛΑΜ. "Ω, ὄχι δὴ... Δὲν ὑπάρχει τίποτε ἄλλο πρὸς τὸ παρὸν, πικρὰ μόνον ὑποψία. Ἄφησε, θὰ προλάβωμεν.

ΜΑΡ. Ἐγὼ νομίζω πὼς εἶναι πλέον ἀργά. Δὲν μοῦ κάμνεται, θεῖε, μιὰ χάρι;

ΛΑΜ. "Ο,τι θέλεις, παιδί μου.

ΜΑΡ. Της είπατε, νομίζω, να σῆς φέρη μιά μαστίχα ακόμη ;

ΛΑΜ. Ναί... δὲν ξέρω γιατί... τῆς τὸ εἶπα ἦμος.

ΜΑΡ. Περάστε στὸ γραφεῖο τοῦ Ἀλέκου, καὶ κίμειτε πῶς θέλετε νὰ γράψετε μιά ἐπιστολή.

ΛΑΜ. Τί θέλεις νὰ κίμεις ;

ΜΑΡ. Δὲν μπορῶ πιά νὰ ξῆσω μ' αὐτὴν τὴν ἀμφιβολίαν.

ΛΑΜ. Μὰ τί θέλεις νὰ κίμεις ;

ΜΑΡ. "Ο,τι μοῦ ἐπιβάλλει ἡ συνείδησίς μου καὶ τὸ καθήκόν μου. Αὐτὸ δὲ ἔλειπε τόρῳ γὰ καταντήσω κα' ὁ περιγέλως τῆς Φραγγίσκης.

Σῆς παρακαλῶ, θῆε, περάστε μιά στιγμὴ στὴν κίμειρα.

ΛΑΜ. (Μὲ δισταγμὸν) Μὰ, παιδί μου...

ΜΑΡ. Σῆς παρακαλῶ .. κίμειτε γρήγορα, γιατί ἔρχεται.

ΛΑΜ. (Προχωρῶν πρὸς τὴν δεξιὰν θύραν) Περόσεξε! θὰ ἴτω γελοῖον νὰ νομίση πῶς τὴ ξηλεύεις.

ΜΑΡ. Μὰ μοῦ φαίνεται πειὸ γελοῖον ἀκόμη νὰ νομίζῃ πῶς μ' ἀπατᾷ... Περίστε σῆς παρακαλῶ... ἔρχεται.

(Συνοδεύει τὸν Λάμπρον μέχρι τῆς δεξιᾶς θύρας καὶ τὸν ὥσθ' ἐλαφρά διὰ νὰ εἰσέλθῃ Κατόπιν στρέφεται ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ποῦ εἰσέρχεται ἀριστερόθεν ἡ Φραγγίσκη μὲ τὸν δίσκον, φέρουσα νέον πατηράκι μὲ μαστίχαν καὶ νερό)

ΦΡ. (Βλέπουσα τὴν Μαρίαν ἀντὶ τοῦ Λάμπρου, ἐξαρνίεσται ὀλίγον καὶ παρατηρεῖ γύρωθεν) "Ο κύριος ;

ΜΑΡ. (Κοιμημένη εἰς ἓνα κάθισμα καὶ μὲ προσποιημένην ἀδιαφορίαν) Ἄφησε τὸ δίσκο ἀπὸ τριπέξι! ὁ θεὸς ἐπῆγε νὰ γράψῃ ἓνα γράμμα στὸ γραφεῖο τοῦ κυρίου Ἀλέκου.

(Ἡ Φραγγίσκη ἐκτελεῖ τὴν παραγγελίαν καὶ ἐτοιμάεσται νὰ φύγῃ. Ἡ Μαρία τὴν προσλαμβάνει καὶ μὲ ἀφελῆ περιέργειαν Φραγγίσκη!

ΦΡ. "Ορίστε, κυρία.

ΜΑΡ. Νομίζω πῶς εἶχες κάποιε ὀμιλία μὲ τὸ θεὸ πρῶτῃτερον.

ΦΡ. Μάλιστα, κυρία.

ΜΑΡ. Τί σοῦ ἔλεγε ;

ΦΡ. (Μὲ ἐξοικονομημένην φαιδρότητα) Κάτι παρῆξεναι πράγματα, κυρία.

ΜΑΡ. Μπα! Δηλαδή τί παρῆξεναι πράγματα ;

ΦΡ. Νά, μοῦ ἔλεγε... μὰ πῶς νὰ σῆς τὸ εἶπῃ... γινέλιον...

ΜΑΡ. Ἐγὼ πρέπει νὰ ξέρω κάτι τι ποῦ σὲ ἀφορᾷ. Ἄν δὲν τὸ ξέρω ἐγώ, τότε πῶς θὰ τὸ ξέρῃ ;

* ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΤΟΑ *

ΦΡ. Βέβαια, κυρία, πρέπει νὰ σῆς τὸ εἶπῃ.

ΜΑΡ. Ἔ, λοιπόν ;

ΦΡ. Νά, μοῦ ἔλεγε... πῶς θέλει νὰ μὲ πανδρέψῃ...

ΜΑΡ. (Μὲ περιέργειαν) Μπα ;

ΦΡ. Ναί· καὶ μάλιστα μοῦ εἶπε πῶς τὸ ξεῦρτε καὶ σῆς.

ΜΑΡ. Ναί, καὶ μοῦ εἶπε ἐπῆ μὰ μέρα γιὰ ἓνα ἀνεψιόν του ποῦ ἦλθεν ἀπὸ τὴν Ἀμερική... Ἐκεῖνον τὸν ψηλὸν ποῦ ἦλθε μιά μέρα νὰ μᾶς γνωρίσῃ.

ΦΡ. Οὐ !... τὸν θυμάμαι· ἐκεῖνον μὲ τὰ ψηλά τὰ πόδια, ποῦ εἶναι σὰν λελέκι ;

ΜΑΡ. Ἔ, ὄχι δά... δὲν εἶναι κα' ἄσχημος νέος· ἔχει καὶ χρήματα δικὰ του· ἔπειτα ὁ θεὸς εἶπε πῶς ἂν τὸν πάρῃς αὐτόν, θὰ σοῦ δώσῃ ὁ ἴδιος καὶ προῖκα.

ΦΡ. Μὰ, κυρία... ἐγὼ δὲν θέλω νὰ πανδρευθῶ... θέλω νὰ μείνω πάντα μαζί σας.

ΜΑΡ. Τὸ ξεῦρα· τὸ κίμεις ἀπὸ εὐγνωμοσύνην, ποῦ δὲν θέλεις νὰ ἰρῆγῃς ἀπὸ κοντά μας, μὰ δὲν μπορεῖς πάλι νὰ καταντήσῃς καὶ γεροντοκόρη.

ΦΡ. Οἶ, ὡς ποῦ νὰ γίνω γεροντοκόρη ἔχω καιρὸ.

ΜΑΡ. Ναί, μὰ δὲν ἔχω καιρὸ ἐγώ, ξεῦρεις, καὶ μὰ ποῦ βρέθηκα ἓνας τόσο καλὸς νέος νὰ σὲ ζητήσῃ...

ΦΡ. Νὰ μὲ ζητήσῃ ;

ΜΑΡ. Γιὰ νὰ τὸ λέγῃ ὁ θεὸς, θὰ εἶπῃ πῶς καὶ ξεῦρα.

ΦΡ. (Ἐτοιμῆ νὰ κλαύσῃ) Μὰ ἐγώ, κυρία, δὲν θέλω... δὲν θέλω...

ΜΑΡ. Δὲν θέλεις ; Τί ;

ΦΡ. Δὲν θέλω νὰ φύγῃ ἀπὸ δῶ... δὲν θέλω νὰ πάρω κανένα. (Φέρει τὰ χέρια εἰς τὰ μάτια τῆς)

ΜΑΡ. (Ἐγείρεται καὶ ἔρχεται πλησίον τῆς· κατεβάζει τὰ χέρια ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς Φραγγίσκης καὶ τῆς λέγει ἐντόνως κρατοῦσα τὸ ἓνα χέρι τῆς) Κύνταξέ μ' ἐδῶ καλὰ !

(Ἡ Φραγγίσκη τὴν παρατηρεῖ μὲ κάποιαν ἀτολμίαν. — Ἡ Μαρία ἐντονώτερον :)

Κι' ἂν τὸ θέλω ἐγώ ; (Τῆς σφίγγει τὸ χέρι· ἡ Φραγγίσκη θέλει νὰ τὸ ἀποσύρῃ, ἀλλ' αὐτὴ τὸ κρατεῖ σφικτά) Καὶ ἂν σοῦ τὸ διατάξῃ ἐγώ ;...

ΦΡ. (Κλαυθμηρῶς καὶ προσπαθοῦσα πάντοτε ν' ἀποσπασῇ τὰ χέρι τῆς) Θέλετε νὰ μὲ διώξετε ;... Τί σῆς ἔκαμα ἐγώ ;... Ἐκαμῖ τίποτε κακό ; . . . Εἶπα τίποτε ποῦ σῆς ἐπείραξε ;

ΜΑΡ. Ὅχι, δὲν εἶν' αὐτὸς ὁ λόγος. Θέλω ν' ἀποκατασταθῆς καὶ νὰ γίνῃς εὐτυχής.

ΦΡ. Μὰ ἐγὼ εἶμαι εὐτυχής ἐδῶ... μαζί σας... γιατί θέλετε νὰ μὲ διώξετε ;

ΜΑΡ. (Πετᾶ τὸ χέρι τῆς καὶ μὲ ἀγανάκτησιν) : Γιατί ἐγὼ δὲν εἶμαι καθόλου εὐτυχής μαζί σου !

(Ἡ Φραγγίσκη στρέφεται καὶ παρατηρεῖ τὴν Μαρίαν μὲ βλέμμα

έκπληκτον—Ταυτόχρονα εμφανίζεται εἰς τὴν δεξιάν Οὐρανὸν ὁ Λάμπρος κρατῶν χαρτί ἐπιστολῆς)

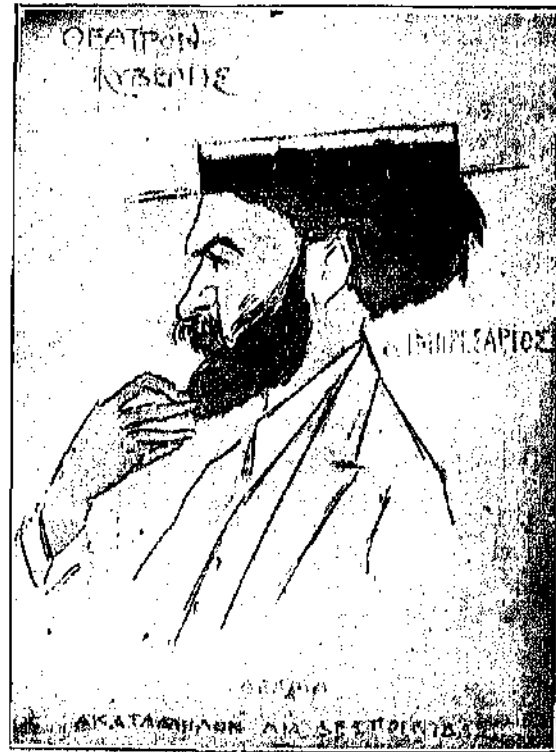
ΛΑΜ. (Ὡσαν νὰ μὴ ἀντελήφθῃ τίποτε, καὶ προσπαθῶν διὰ τοῦ φαιδρουῦ ὕφους νὰ διακόψῃ τὴν ὀρμητικότητά τῆς σκηνῆς) "Α! Μὰ τοῦ ἔγραψα ἓνα γράμμα, ποῦ θὰ ξεκαρδισθῆς ἀπὸ τὰ γέλωτα, Μαρία. "Ἐλα νὰ σοῦ τὸ διαβάσω. (Προχωρεῖ μέχρις αὐτῆς καὶ τὴν παίρνει ἀπὸ τὸ χέρι) "Ἐλα! Ἐλα! θὰ γελάσῃς πολὺ!

(Ἡ Μαρία ἀφίεται νὰ ὀδηγηθῆ μέχρι τῆς δεξιᾶς Οὐράς, ἀπ' ἐκεῖ δὲ στρέφεται, ἐνῶ ὁ Λάμπρος, εἰσελθὼν πρῶτος τὴν σὺρει πρὸς τὰ ἐντός)

ΜΑΡ. (Ἐντόνως πρὸς τὴν Φραγγίσκην, ἣ ὁποία τὴν παρατηρεῖ μὲ διαρκῆ ἐκπληξίν) Νὰ φροντίσῃς νὰ ἐξοικειωθῆς μ' αὐτὴν τὴν ἰδέαν, γιατί αὐτὸ θὰ γίνῃ πολὺ γρήγορα! (Ἐισέρχεται)

ΦΡ. (Βλέπουσα ὅτι εἶναι μόνη, συμπλέκει τὰ δάκτυλά τῆς καὶ λέγει μὲ ἀπελπίσαν) Δυστυχία μου!... θὰ πῶ κατωμάθη!... πῶ, πῶ!... (Ἐτοιμάζεται νὰ φέρῃ τὰ χέρια τῆς εἰς τὰ μάτια τῆς καὶ νὰ κλάψῃ. Ἄλλ' αἰφνίς ἐνθυμεῖται πάλιν τὸ παράθυρον καὶ τὸν δρόμον· μ' ἔκφρασιν ἐνθαρρύνσεως, σπεύδει πρὸς τὰ ἐκεῖ, κύπτει καὶ παρατηρεῖ πρὸς τὸν δρόμον. Φαίνεται ὅτι κάποιον βλέπει νὰ ἔρχεται δεξιόθεν· σηκώνεται καὶ χαμογελᾷ, ἀλλὰ ταυτόχρονα κινεῖ τὰ χέρια τῆς μὲ ζωηρότητα, ὡσαν νὰ θέλῃ νὰ εἰπῇ: «Πῶ, πῶ! ποῦ νὰ σὰς τὰ λέγω τί ἔτρεξε!» Ἀμέσως δὲ σπεύδει πρὸς τὴν ἀριστερὰν θύραν καὶ ἐξέρχεται, τρέχουσα.— Πρὶν ὀλίμως ἐξέλθῃ ἐντελῶς, εἰσέρχεται δεξιόθεν ἡ Μαρία ἀκόλουθουμένη ἀπὸ τὸν Λάμπρον, καὶ σπεύδει εἰς τὸ παράθυρον. Κυττάζει δεξιὰ, ἀμέσως δὲ στρέφεται πρὸς τ' ἀριστερά,

* ΤΑ ΕΤΟΥΜΑ *

(Ἔργον Δ. Βεντούρης)

ὅτε φαίνεται ὅτι ἐκεῖνος διὰ τὸν ὅποιον παρατηρεῖ, ἔχει προχωρήσῃ εἰς τὸν δρόμον. Τότε στρέφεται πρὸς τὸν Λάμπρον, ὁ ὁποῖος ἔχει ἤδη πλησιάσῃ)

ΜΑΡ. "Ορίστε! σ' αὐτὸν ἔκαμε τὰ νοήματα... "Ἐρχεται...

ΛΑΜ. Εἶδες καλά;... Γιατί αὐτὸ ἐπὶ τέλους κατανατᾷ σοβαρὸν καὶ θὰ ἐπέμβω καὶ ἐγώ.

ΜΑΡ. "Ἄν εἶδα καλά μοῦ λέτε;... ἀποῦ ἔρχεται... νά! τώρα ἀνεβαίνει τὴ σκάλα... δὲν ἀκούτε;

ΛΑΜ. (Μὲ ἀγανάκτησιν) "Α! Μ' αὐτὸ εἶναι σκάνδαλον!... ἄφησε σ' ἐμένα τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν. Θὰ τὰ διορθώσω ἐγώ.

ΜΑΡ. Τί θὰ διορθώσετε;

ΛΑΜ. Νά, θὰ τὰ διορθώσω τελοσπάντων... θὰ γυρίσω τὴν καρδιά του πρὸς ἐσένα πάλι...

ΜΑΡ. Καὶ νομίζετε ὅτι μπορῶ ἐγὼ νὰ δεχθῶ πλέον μὰ καρδιά, λερωμένη ἀπὸ τὸν ἔρωτα μίᾳ δούλας; Σὰς παρακαλῶ, θείε, ὡς ἐδῶ! "Ἡ ἐπέμβασίς σας εἶναι βέβαια ἀγαθὴ, ἀλλὰ δὲν θὰ μ' εὐεργετήσῃ καθόλου. Ἄφηστε νὰ ἐξηγηθῶ ἐγὼ μαζύ του καὶ θὰ τελειώσῃ αὐτὴ ἡ κωμωδία, ποῦ μοῦ φέρει ἀηδία. Μὰ ἐπὶ τέλους τί εἶδους ἀντίληψιν τῆς ζωῆς ἔχει αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος; Τὴν ἐννοεῖ τὴν γυναῖκα γυμνὴν ἀπὸ ψυχῆ καὶ ἀπὸ πνεύματος, μὰ μάζα ἀπὸ σάρκα μοναχά, ἀρκεῖ νὰ ἔχουν τὴν φρεσκαῖδα κάποιας νεότητος;... Μὰ ἐπὶ τέλους κ' ἐγὼ νέα εἶμαι!... τὴν ψυχὴν μου τὴν ἐπλάτυνα, τὴν ἐπλάτυνα, ὥστε καὶ τὸ μικρὸν μου τὸ νύχι ἂν ἐγγίσῃ ἀκόμη, καὶ ἀπ' αὐτὸ θὰ περάσῃ καὶ θὰ χυθῆ ὀλόκληρη ἐπάνω του.

ΛΑΜ. Ναι, ἀλήθεια, καυμένο παιδί· τὸν ἀγαπᾷς.

ΜΑΡ. Δηλαδή τὸν ἀγαποῦσα· τώρα δὲν τὸν ἀγαπῶ καθόλου. Τώρα καὶ μέσα στὰ καταβάθια τοῦ στήθους μου νὰ ψάξῃ, δὲν θὰ τὴν εἶρῃ ποθενά! "Ἡ ψυχὴ εἶναι ἓνα πράγμα, ποῦ μπορεῖ νὰ τὸ βροσῇ ἓνας ποῦ νὰ ἴναι στὴν ἄλλη ἄκρην τοῦ κόσμου, καὶ ἓνας ἄλλος, ποῦ νὰ ἴναι μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀγκαλιά μας; νὰ μὴ μπορῇ νὰ τὸ βροσῇ ποτέ.

(Ἀκούονται ἀπ' ἔξω φαιδρὰ γέλωτα τῆς Φραγγίσκῃς. Ἡ Μαρία ἀνακόπτει τὴν ὀρμὴν τῆς ἐπιθυμίας τῆς καὶ ἀκούει. Ἐπίσης καὶ ὁ Λάμπρος)

"Α!... ἀκούσατε; ἡ μικρὴ αὐτὴ γελάει... Θέλετε νὰ σὰς εἰπῶ καὶ γιατί γελάει;

ΛΑΜ. (Μὲ κίνησιν ἀηδίας) Τί νὰ μοῦ εἰπῆς;

ΜΑΡ. (Μὲ ὀρμὴν ἀρπάξουσα τὸ χέρι τοῦ Λάμπρου) Γελάει, γιατί τοῦ εἶπε πῶς θέλουσε νὰ τὴν πανδρεύσῃ, καὶ ἐκεῖνος θὰ τῆς ὑποσχέθῃ πῶς ὁ γάμος δὲν θὰ γίνῃ. (Ἀφίνει τὸ χέρι τοῦ Λάμπρου, καὶ φέρει τὰ χέρια τῆς εἰς τὸ πρόσωπον, μὲ διάθεσιν νὰ κλαύσῃ. Κατόπιν κατεβάζει τὰ χέρια τῆς μὲ πείσμα) Μὰ ὤχι!... ὤχι! δὲν θὰ κλάψω καθόλου! Μία λέξι μόνον θὰ τοῦ εἰπῶ καὶ θὰ φύγω!

(Διευθύνεται μὲ ὀρμὴν εἰς τὴν ἀριστερὰν θύραν ἀλλ' ὁ Λάμπρος, προλαμβάνει καὶ τῆς φράσσει τὴν ἐξόδον)

ΛΑΜ. Μαρία!... παιδί μου!... τί θέλεις νὰ κάμῃς!;

ΜΑΡ. (Ὁπισθοχωροῦσα) Σὺς εὐχαριστῶ, θεῖε, ποῦ μ' ἐπόσαστε ἀπὸ μιᾶν ἀηδίαν. Θὰ μοῦ κίψετε μιὰ χάρη;

ΛΑΜ. Λέγε, β,τι θέλεις.

ΜΑΡ. Νὰ μὲ συνοδεύσετε ὡς τὸ σπήτι σας.

ΛΑΜ. Στὸ σπήτι μου;

ΜΑΡ. Δυστυχῶς δὲν ἔχω κανένα περὶ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς μου, γιὰ νὰ καταφύγω σ' αὐτὸν, ὡς ποῦ νὰ κανονίσω τὴν θέσιν μου.

ΛΑΜ. Μαρία!

ΜΑΡ. Μὴ μοῦ πῆτε οἷτε λέξι!

ΛΑΜ. Μὰ φθίνεις ὡς τὰ ἔβρα... Ἐπὶ τέλους μόνον ὑποψίας ἔχεις... Δὲν τὸν εἶδες νὰ τὴν ἔχη καὶ στήν ἀγκαλιὰ του.

ΜΑΡ. Ἄ, μ' αὐτὸ θέλω ν' ἀποφύγω· γιατί ἂν τὸν ἔβλεπα νὰ τὴν ἔχη καὶ στήν ἀγκαλιὰ του, μποροῦσα καὶ νὰ τὸν συγχωρήσω ἀπὸ αἰσθημα οἴκτου, ὅπως θὰ συγχωροῦσε κανεὶς ἓνα κτήνος!

(Σπεύδει εἰς τὸ κάθισμα ἔπου ἔχει ρίψει τὸ καπέλλο της, τὸ φορεῖ μὲ σπασμωδικὰς κινήσεις τῆς χειρὸς ἐμπρὸς εἰς τὸν καθρέπτην)

ΛΑΜ. Μὰ ἐπὶ τέλους ποῦ τ' ἀρίνεις αὐτὸ τὸ σπήτι;

ΜΑΡ. (Ἀπετελειώουσα τὴν τοποθέτησιν τοῦ καπέλλου της) Σπῆτι; Γιὰ ποῦ σπήτι μιλεῖτε; Αὐτὸ ἐδῶ εἶναι περὶ ἓνα ἐνέλιον τῆς εὐτυχίας μου, κα' ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος· δὲν εἶμαι κοινοφύλιος σὺν ἐκείνῃ, γιὰ νὰ βρῶ τὴν εὐτυχία μου καὶ μέσω αὐτῆς χιλιάματα.

(Τοῦ δίδει τὸ καπέλλο καὶ τὸ μπαστοῦνι του)

ΛΑΜ. (Μὲ συγκίνησιν) Παιδί μου...

(Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν εἰσέρχεται ἡ Φραγγ. χαρῶν καὶ γελαστῆ)

ΦΡ. Ὁ κύριος ἐκείνησε στὸ τραπέζι καὶ σὺς περιμένει... (Μὲ χαρῶν) Ἄ, ξεύρετε; εἶπε ὁ κύριος πῶς εἶμαι μικρὴ ἀκόμη καὶ δὲν πρέπει νὰ πανδρευθῶ.

ΜΑΡ. (Μὲ κορυφωμένην ἀγανάκτησιν) Μικρὴ ἐσὶ; Ἐσὶ εἶσαι ἓνας γίγαντας, ἀφοῦ εἶχες τὴ δύναμι νὰ γαρμετῆς μιὰ εὐτυχία!... Ἐ! Νὰ ἡ στιγμὴ ποῦ ξεμπλέκονται τὰ βλέμματά μας περὶ, ποῦ εἶχαν μπλεχθῆ ἀπὸ τότε ποῦ πρωτοειδοθήκαμε στὸ Βρεφοκομεῖο...

(Ἡ Φραγγίσκη χάνει τὴν φαιδρότητά της καὶ παρατηρεῖ σὺν φοβισμένη. — Ἡ Μαρία παίρνει τὸν ἑραχίονα τοῦ Λάμπρου καὶ προχωρεῖ πρὸς τὴν δεξιὰν οὐραν... Ἀπ' ἐκεῖ στρέφεται καὶ τῆς λέγει:)

Ἀστυχισμένη σπῆθα! Ποῦ κτυπηθήκατε μιὰ νύχτι κρυφὰ κάποιος πιτέρας-αἰδερὸ μὲ κίλποια μύγνα-πέτρα, γιὰ νὰ σ' ἀφήσουνε στὴν κόσμο καὶ νὰ κἀρης τὸ ἴδιον σου τὸ σπήτι!... — Πᾶμε θεῖε!

(Φεύγει δεξιόθεν παρασύρουσα καὶ τὸν Λάμπρον. Ἡ Φραγγίσκη στέκεται μὲ τὸ στόμα ἀνοικτὸ καὶ μὲ τὰ μάτια χαυνομένη, καὶ παρατηρεῖ ἀκίνητη τοὺς φεύγοντας. Βραχεῖα εἰκὼν)

ΑΥΛΑΓΙΑ

ΣΤΗΣ ποιήσης τ' άνθισμένο άνεμοσάκι
μετορισμένο κάποιο δειλινό
καλοκαιριοῦ ἢ αἰγίν, άν με λιγὸ
πουκαμισάκι κορασιά σ' ἐκίλει

✽

στοῦ ξοτικοῦ χοροῦ της τὰ ἔνθεα κάλλι
γύρω στὸν κληματοδέχο λιγὸ
ἀφόνοντας στό μαῦρο Σειλιγὸ
με γέλοια τὸν καρτὸ, ποῦ στή μιναῖα

✽

Πλάι στρογγυλαίνει, τὴν ψηλὴ πιράτα
τῆς ζήσης σου χαρὰ καὶ στήν πιράτα
τῆς τρέλλας πρώτος πῆδα· τὸν ἀφρό

✽

καὶ τὸ βιδάνι τὸν αἰσθήσεων πίνε,
ποι νέα θά σοῦ φοραίνει, εὔθυμε σπίνε,
φτερό στ' ἀνέβασμά σου τ' ἄλιμφο,

(Ἰούλιος 1913)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ι. ΒΑΡΝΑΛΗΣ

Επιμισημα

Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Με μεγάλην μου λύπην ηγαγκιάσθην νὰ ἀργήσω εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεώς μου, νὰ γράψω κατὰ τὴν ὁρασίαν Ἐπιθεωρησίν σας, εἶμαι ὅμως τόσον πολὺ ἀπησχολημένος μὲ τὴν ἔργασίαν τοῦ Ἐργαστηρίου τῆς Φυσικῆς, ὥστε ἐλπίζω ὅτι θὰ συγχωρήσετε τὴν ἀκουσίαν μου αὐτὴν βραδύτητα.

Ἐξέλεξα τὸ θέμα τῶν Ἄτόμων καὶ Ἡλεκτρονίων, πράγματα ἔσως γνωστά εἰς πολλοὺς, δυστυχῶς ὅμως ὄχι καὶ τὸσον διαδεδομένα, ὅσοι πλὴ ἐμπροσθεν εἰς τὸν αἰῶνα τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τὴν κατὰ τὴν πρώτην φυσικῶν Φιλοσόφων.

Θὰ εἶμαι εὐτυχής, ἂν τὸ μικρὸν μου ἄρθρον κινήσῃ εἰς εὐρύτερον κύκλον το ἐνδιαφέρον πρὸς τὴν Ἐπιστήμην τῆς Φύσεως

Ἀθήναι 27 Ἀγοστίου 1912

Ἡρόδοτος

Καθηγητὴς τοῦ Ἐθν. Πειραματηρίου

ΑΤΟΜΑ -- ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΑ

ΑΝΕΚΛΑΘΕΝ ἰδιαιτέρως ἠγείων ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος ἐξισκεῖ πᾶν ὅ,τι ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὰς συνήθεις συνθήκας τῆς ζωῆς εἴτε τοπικῶς εἴτε χρονικῶς. Ἰδιάζουσαν αἴγλην προσλαμβάνει γερνοῦς, τὸ ἄποινον συνέβη εἰς πᾶν ἀπομακρυσμένην ἐποχὴν ἢ εἰς πολὺ μικρὸν μέρος, διότι εἰς τὸ ἐκ τοῦ γεγονότος ἐνδιαφέρον προστίθεται καὶ ὁ ὄγκος τῆς μεγάλης ἀποστάσεως. Ἐξ τούτου ἀκριβῶς θὰ εὐρωμεν τὴν ἐξήγησιν τοῦ μεγάλου ἐνδιαφέροντος, τὸ ὅποιον καὶ εἰς εὐρύτερον κύκλον ἀπαντῶμεν ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀστρονομικὰ καὶ γεωλογικὰ φαινόμενα.

Τὰ χρονικὰ διαστήματα, τὰ ὅποια εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν γεωλογικῶν περιόδων ἀπαντῶμεν, διαστήματα ἀνυπολόγιστα σχεδὸν ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν βραχείαν διάρκειαν τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, αἱ ἀποστάσεις τῶν οὐρανίων σωμάτων ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀφ' ἡμῶν, τὰς ὁποίας τὸ φῶς μὲ τὴν ταχύτητα τῶν 300,000 χιλιομέτρων κατὰ δευτερόλεπτον ἔτη ὀλόκληρα καὶ αἰῶνας χρειάζεται διὰ νὰ διανύσῃ, καταπλήσσουν τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ ἴλιγγος αὐτὸς πρὸ τοῦ ἀπείρου εἶναι διὰ τὸν σκεπτόμενον ἀνθρώπου ἐν ἀπὸ τὰ ὠραιότερα αἰσθήματα.

Ἄν ὅμως τὸ ἀπείριον μέγα γοητεύει, δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἐνδιαφέρον τὸ ἀπείριον μικρῶν, καὶ περὶ αὐτοῦ ἀκριβῶς σκοπεύω νὰ ὀμιλήσω εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «*Ποικίλης Ἐισῆς*».

Ἀφ' ὅτου, μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ μικροσκοπίου, ἔγινε δυνατὴ ἡ παρατήρησις ἀντικειμένων τόσον μικρῶν, ὥστε νὰ διαφεύγουν τὴν ἰσπλιν ὄρασιν, μέγα καὶ διαρκῶς αὐξάνον ἐξηγήθη τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀνθρώπων διὰ τὸν νέον κόσμον, ὁ ὅποιος τῶρα ἀπεκαλύπτετο, καὶ πρὸ τῆς τελειοποιήσεως τῶν μικροσκοπίων ὑπεχώρον διαρκῶς τὰ ὄρια τῶν ὀρατῶν ἀντικειμένων. Δὲν πρόκειται ὅμως ἐδῶ περὶ αὐτῶν. Τὰ μικρότατα σώματα, τὰ ὅποια μόνον μὲ τὰς ἰσχυροτάτας μεγεθύνσεις τῶν 3,000 διαμέτρων καὶ ἄνω κατορθώνομεν νὰ ἴδωμεν, εἶναι κολοσσοὶ συγκρινόμενα μὲ αὐτὰ, περὶ τῶν ὁποίων θὰ ὀμιλήσω.

Πολλοὶ ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν θὰ ἐνόησαν ἕως ὅτι πρόκειται περὶ τῶν μωρίων καὶ τῶν ἀτόμων, ἀπὸ τὰ ὅποια ὅλα τὰ αἰσθητὰ σώματα συνίστανται.

Ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων ἀκόμη ὑπῆρχεν ἡ ἰδέα ὅτι τὰ φυσικὰ σώματα συνίστανται ἀπὸ ἐλάχιστα μέρη, τὰ ὅποια δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διαιρεθῶν εἰς μικρότερα, καὶ τὰ ὅποια διὰ τοῦτο ὀνομασίθησαν ἄτομα. Ἐν τούτοις ἡ θεωρία αὕτη δὲν ἔλαβε σοβαρὴν μορφήν παρὰ εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους, ὅτε ὄχι μόνον ἀπεδείχθη ἡ πραγματικὴ ὑπαρξίς τῶν ἀτόμων, ἀλλὰ προσδιορίσθη τὸ βίαιος, ὁ ὄγκος καὶ αἱ λοιπαὶ ἰδιότητες αὐτῶν, οὕτως ὥστε τὰ ἄτομα δὲν εἶναι πλέον τὰ φανταστικὰ φιλοσοφήματα τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ πράγματα ἐντελῶς συγκεκριμένα καὶ ὀρισμένα.

Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν εὐρέθη ὅτι ὑπάρχουν πολλὰ εἶδη ἀτόμων, ἕκαστον εἶδος μὲ ἐντελῶς ὀρισμένην καὶ σταθερὰς ἰδιότητα, καὶ ἕως τῶρα εἶναι γνωστὰ 80 περίπου εἶδη. Τὰ ἄτομα ἐνοῦνται μεταξύ των δύο τρία μέχρι πολλῶν ἑκατοντάδων καὶ ἀποτελοῦν ὁμάδας, τὰς ὁποίας ὀνομάζομεν μόρια, ἀπὸ αὐτὰ δὲ τὰ μόρια συνίστανται ὅλα τὰ σώματα.

Ἄν τῶρα τὰ μόρια ἐνὸς σώματος ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἐνὸς εἶδους ἄτομου, τὸ σῶμα λέγεται ἁαλοῦν ἢ στοιχεῖον, (π. χ. σίδηρος, χρυσοῦς, χαλκός, ἄνθραξ, μόλυβδος, ὑδράργυρος, θεῖον, τὰ ἀέρια ὀξυγόνον, ὑδρογόνον κλπ.) Ἄν δὲ τὰ μόρια ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἄτομα διαφόρων εἰδῶν, τὸ σῶμα ὀνομάζεται σύνθετον, ὅπως εἶναι π. χ. τὸ ὕδωρ τοῦ ὁποίου

Τύπος Θ. Ἀποστολοπούλου

τὰ μόρια ἀποτελούνται ἀπὸ 2 ἄτομα ὑδρογόνου καὶ 1 ἄτομον ὀξυγόνου, τὸ αἰνόπνευμα, τοῦ ὁποίου τὰ μόρια ἀποτελούνται ἀπὸ 2 ἄτομα αἰθέρικος, 8 ἄτομα ὑδρογόνου καὶ 1 ἄτομον ὀξυγόνου.

Τὸ ελαφρύτερον ὅλων τῶν ἀτόμων εἶναι τὸ ἄτομον τοῦ ὑδρογόνου ὅλα δὲ τὰ ἄλλα εἶναι πολλὴ ἢ ὀλίγη βαρύτερα αὐτοῦ. Π. χ. τὸ ἄτομον τοῦ ὀξυγόνου εἶναι 16 φορές βαρύτερον τοῦ ἀτόμου τοῦ ὑδρογόνου, τὸ ἄτομον τοῦ σιδήρου 56 φορές, τὸ ἄτομον τοῦ ὑδροχλωρίου 200 φορές καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Δὲν μᾶς ἀρκεῖ ὅμως αὐτὸ ἀλλὰ πρέπει νὰ εἰξεύρωμεν καὶ πόσον βῆρος ἔχει ἓν ἄτομον ὑδρογόνου καὶ τότε πλέον θὰ εἰξεύρωμεν καὶ τὸ βῆρος τῶν ἄλλων ἀτόμων.

Ἐρροεῖται ὅτι ἓν ἄτομον μόνον τῶν οὔτε εἶδε κανεὶς οὔτε θὰ ἰδῆ ποτέ, πολλὴ δὲ ὀλιγώτερον θὰ κατορθώσῃ νὰ τὸ ζυγίσῃ. Ἡ ἐπινοή ὅμως τοῦ ἀνθρώπου κατορθώνει πράγματα, τὰ ὅποια ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνονται ἀδύνατα. Διὰ πλεονάζοντων δυνάμεων κατορθώθη ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἀπ' εὐθείας ἦτο ἀδύνατον νὰ γίνῃ. Τὸ πὸς κατορθώθη αὐτῷ, χρειάζονται τόσα ἄλλα πράγματα διὰ τὸ ἐπινοῆσαι κανεὶς, ὥστε αὐτὸ θὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ τὸ εἰξεύρωσιν, αὐτὰ ὅμως τὰ ὅποια τώρα θὰ ἐνπὼ εἶναι πράγματα, τὰ ὅποια ἐπαπειλημένως μὲ διαφόρους μεθόδους ἐπιτηρήθησαν καὶ ὅσον καὶ ἂν ἦσαν διάφοροι αἱ μέθοδοι, τὰ ἀποτελέσματα ἦσαν πάντοτε τὰ ἴδια. Ἐβρέθη λοιπὸν ὅτι εἰς ἓν κυβικὸν ἑκατοστῶν ὑδρογόνου ὑπάρχουν . . . δὲν εἶναι καὶ τόσον εὐκαλεῖν νὰ εἰπῆ κανεὶς τὸν ἀριθμὸν. Πρέπει νὰ γράψωμεν τὸ 28 καὶ ὀπίσω τὸν 18 μηδενικά, καὶ αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς ἐκφράζει πόσα μόρια ὑδρογόνου ὑπάρχουν εἰς ἓν κυβικὸν ἑκατοστῶν, δηλ. εἰς ὅγκον ὅσος περίπου μᾶς δακτυλῆθρας. Ἄν λοιπὸν ἠυραμάσωμεν τὸ 1 ἑκατομμύριον ἑκατομμυρίων δισεκατομμυρίων, καὶ τὸ 1 ἑκατομμύριον δισεκατομμυρίων τρισεκατομμυρίων, θὰ ἔχωμεν μίαν εἰς μίαν δακτυλῆθραν 28 τρισεκατομμύρια μόρια, κάθε δὲ μόριον ἀποτελεῖται ἀπὸ 2 ἄτομα.

Περὶ τοῦ μεγέθους τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ἠμποροῦμεν νὰ σχηματίσωμεν ἰδέαν ὡς ἐξῆς. Ἄν ἔχωμεν μίαν μηχανήν, ἢ ὅποια εἰς κάθε δευτερόλεπτον δίδει ἓνα κτύπον, διὰ τὸ κτύπησιν 28 τρισεκατομμύρια κτύπους θὰ χρειασθῇ περίπου 0.000.000.000.000 ἔτη, δηλ. 9000 ἑκατομμύρια χιλιετηρίδων.

Μὴ νομίσατε δὲ ὅτι τὰ μόρια καὶ τὰ ἄτομα εἶναι στενωχωρήματα. Ἄπ' ἐναντίας εἶναι σχετικῶς εὐρυχωρήματα, διότι εἶναι τόσον μικρά, ὥστε ἀπέχουν πάρα πολὺ μεταξύ των, ἓν σχέσι ἐννοεῖται πρὸς τὰς διαστάσεις των.

Ἄν π. χ. φαντασθῶμεν ὅτι ὁ ὄγκος τῆς μᾶς δακτυλῆθρας ὑδρογόνου ἀξάνει ἕως ὅτου γίνῃ ὅσος μὲ τὸν ὄγκον ὀλοκλήρου τῆς γῆς, ἀξάνει δὲ συγκρίτως καὶ ὁ ὄγκος τῶν μορίων διατηρημένων τῶν ἀναλογικῶν ἐνθὸς ὁ ἀριθμὸς των μένει ἀμεταβλητός, τότε ὁ μὲν ὄγκος ἐκείνου μορίου δὲν θὰ εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ πᾶν μετρίων μεγέθους, θὰ ἀπέχουν δὲ τὰ μόρια μεταξύ των περίπου 4 μέτρα.

Τώρα εἶναι εὐκαλεῖν νὰ εὐρωμεν πόσον ζυγίζει ἓν ἄτομον ὑδρογόνου. Γνωρίζομεν ὅτι ἓν κυβ. ἑκατοστὸν ὑδρογόνου ὑπὸ κανονικῆς συνθήκης ζυγίζει περίπου 0,00009 (9 ἑκατοντάκις χιλιοστά) τοῦ γραμμαρίου. Ἐπομένως εὐρίσκομεν ὅτι τὸ βῆρος ἑνὸς ἀτόμου ὑδρογόνου εἶναι $\frac{0,00009}{100,000,000,000,000,000}$ τοῦ γραμμαρίου, ἦτοι διὰ νὰ ἔχωμεν βῆρος 1 γραμμαρίου χρειάζομεθα 600,000,000,000,000,000,000,000 (600,000 τρισεκατομμύρια) καὶ διὰ νὰ ἔχωμεν 1 δράμι (3,2 γραμ.) χρειάζομεθα περίπου 2 ἑκατομμύρια τρισεκατομμυρίων ἦτοι 2 τετράκις ἑκατομμύρια ἀτόμων.

Ἐμπρὸς εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀριθμοὺς ἰλιγγῶ ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου ὄχι ὀλιγώτερον παρ' ὅσον πρὸ τῶν ἀριθμῶν τῆς ἀστρονομίας, ἂν μάλιστα συλλογισθῇ ὅτι τὰ μόρια δὲν μένουσι ἡσυχα ἀλλὰ κινῶνται μὲ ταχύτητα περίπου 2000 μέτρων κατὰ δευτερόλεπτον, ἄλλα ἰργότερα, ἄλλα ταχύτερα, καὶ ὅτι κάθε μόριον συγκρούεται μὲ τὰ ἄλλα καὶ ἀλλάζει διεύθυνσιν κατὰ μέσον ἕρου 1000 ἑκατομμύρια φορές κατὰ δευτερόλεπτον. (*)

Ὅσον δὲ ἡ θερμοκρασία ἀξάνει, τόσον ὁ χαρὸς αὐτὸς γίνεται τρεπτότερος.

Καὶ αὐτὰ μὲν συμβαίνουν εἰς σώματα τὰ ὅποια εἶναι καθὼς τὸ ὑδρογόνου, δηλ. αἲρια. Εἰς τὰ στερεὰ καὶ τὰ ὑγρά τὰ μόρια εἶναι πολλὴ πλησιέστερα καὶ δὲν ἀφίουν τίσον τύπον μεταξύ των, ἐπομένως ἔχομεν ἐκεῖ πολὺ περισσώτερα μόρια εἰς τὸν ἴδιον χώρον παρὰ εἰς τὰ αἲρια, ὁ δὲ χαρὸς τὸν ὅποιον ἐγνωρίσαμεν εἰς τὰ αἲρια δὲν παύει καὶ ἐδῶ ποτέ, μόνον εἶναι ὀλίγον διάφορος.

Ἐφθάσαμεν λοιπὸν εἰς τμήματα ὕλης τόσον μικρά, ὥστε ἠμποροῦμεν μὲν νὰ γράψωμεν τὸ βῆρος καὶ τὰς διαστάσεις των καὶ τὸν ἀριθμὸν ὁ ὅποιος περιέχεται εἰς ὄρισμένον βῆρος αἰουδιήποτε σώματος, ἀλλὰ καὶ ἢ ἰσχυροτέρα φωνασία δὲν δύναται νὰ ἀναπαραστήσῃ αὐτά.

Καὶ ἐν τούτοις ἡ ἐπιστήμη κατιώρθωσε νὰ προχωρήσῃ ἀκόμη περισσότερον. Ἀφοῦ ἔδειξε τὴν ὑπαρξίν των ἀτόμων, δὲν ἠρέεσθη εἰς αὐτὸ μόνον, ἀλλ' ἠθέλησε νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰς λεπτομερείας τῆς κατασκευῆς αὐτῶν.

Φυσικὰ ὅταν κατὰ πρῶτον οἱ Χημικοὶ καὶ οἱ Φυσικοὶ ἐγνωρίσαν τὰ ἄτομα, ἐνόμισαν ὅτι ἔφθασαν πλέον εἰς τὰ ἀπλά συστατικά ἀπὸ τὰ ὅποια συνίσταται ὁ κόσμος, καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ὠνόμασαν ἔσχατα ταῦτα τὰ κατὰ τὴν γνώμην των ἀδιαίρετα πλέον μέρη.

Δὲν ἤργησαν ὅμως νὰ ἐννοήσουν, ὅτι καὶ τὰ ἄτομα δὲν εἶναι ἀπλά, ἀλλὰ τούναντίον ἔχουν σύστασιν πάρα πολὺ πολυπλοκῶν καὶ διαιροῦνται καὶ αὐτὰ εἰς ἄλλα ἀπλούστερα μέρη.

Ὅτι ἡ σύστασις τῶν ἀτόμων δὲν εἶναι ἀπλή, καθίσταται ἀμέσως

(*) Οἱ ἀριθμοὶ αὐτοὶ εἶναι κατὰ προσέγγισιν καὶ ἰσχύουν διὰ τὸ ὑδρογόνου εἰς πλείον μῆς ἀτμοσφαιρας καὶ συνήθη θερμοκρασία.

πιθανόν από την εξέταση του φωτός, τὸ ὁποῖον ἐκπέμπουν τὰ διάφορα σώματα ὅταν τὰ ἐξατμίσωμεν ἐντὸς θερμῆς ἀρχοῦ φλογός. Ἄν ἐξετάσωμεν δηλ. τὸ φῶς τοῦτο θὰ ἴδωμεν ὅτι ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλὰ χρώματα. Δὲν θὰ ἐπιχειρήσω βέβαια νὰ σκοτίσω τοὺς ἀναγνώστας μου μὲ τὰς θεωρίας τῆς ἀναλύσεως τοῦ φωτός, ἀλλὰ θὰ προσπαθῶ νὰ κίμω τὸ πρᾶγμα καταληπτὸν μὲ μίαν παραβολήν, τὴν ὁποίαν θὰ λάβω ἀπὸ τὴν ἀκουστικὴν, διότι τὰ φαινόμενα τοῦ ἤχου παρουσιάζουν πολλὰς ἀναλογίας μὲ τὰ φωτεινὰ φαινόμενα.

Ἄς υποθέσωμεν ὅτι ἔχομεν ἐνώπιόν μας ἓν κιβώτιον κλειστὸν, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχομεν τὴν δύναμιν νὰ ἀνοίξωμεν. Ἡ φυσικὴ μας ὁμῶς περιέργεια μᾶς κινεῖ νὰ μάθωμεν καὶ χωρὶς νὰ τὸ ἀνοίξωμεν ὅσα περισσότερα ἢμποροῦμεν περὶ τοῦ περιεχομένου του. Κατ' ἀρχὰς φυσικὰ θὰ δοκιμάσωμεν ἂν ἦναι βαρὺ ἢ ελαφρύν. Ἄφ' οὗ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον γνωρίζωμεν τὸ βῆρος του θὰ τὸ κτυπήσωμεν ἀπὸ ἔξω διὰ νὰ γνωρίσωμεν ἀπὸ τὸν ἤχον τὴν φύσιν τοῦ περιεχομένου. Ἄν τώρα ἀκούσωμεν νὰ ἐξέρχονται ἀπὸ τὸ κιβώτιον διάφοροι μουσικοὶ ἤχοι τοὺς ὁποίους μάλιστα ἢμποροῦμεν καὶ νὰ προσδιορίσωμεν π. χ. ὡς λά, σὺλ, σί κ.τ.λ. φυσικὸν καὶ ἀβίαστον συμπέρασμα παρνοσιάζεται, ὅτι μέσα εἰς τὸ κιβώτιον ὑπάρχουν χορδαὶ ἢ ἄλλα ἀνάλογα πρᾶγματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα προέρχονται οἱ διάφοροι ἤχοι. Πάντως ὁμῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ κιβωτίου ἔχει πολὺπλοκὸν κατασκευήν.

Κατὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς τρόπον ἐξετάζωμεν τὰ ἄτομα, τὰ ὁποῖα δι' ἡμᾶς εἶναι κλειστὰ κιβώτια. Τὸ βῆρος των εἶδωμεν ὅτι τὸ γνωρίζωμεν. Διὰ νὰ γνωρίσωμεν καὶ τὴν ἐσωτερικὴν κατασκευὴν των κίμνωμεν κάτιτι ἀνάλογον πρὸς τὸ κτύπημα τοῦ κιβωτίου, τὰ θέτομεν δηλ. εἰς τὴν θερμὴν φλόγα καὶ τὰ ἀναγκάζωμεν νὰ ἐκπέμψουν ὄχι ἤχον ἀλλὰ φῶς, ἢ δὲ ποικιλία τοῦ ἐκπεμπομένου φωτός μᾶς ἀναγκάζει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀτόμου δὲν εἶναι καθόλου ἀπλή, ὅπως κατ' ἀρχὰς ὑπεθέσαμεν, ἀλλὰ τοῦναντίον πάρα πολὺ πολὺπλοκος.

Ὅσον ὁμῶς δύσκολον εἶναι νὰ γνωρίσωμεν ἀπὸ τὸν ἤχον μόνον τὴν κατασκευὴν καὶ τὰς λεπτομερείας ταῦ περιεχομένου τοῦ κιβωτίου, ἄλλο τόσο δύσκολον, ἂν ὄχι πολὺ δυσκολώτερον εἶναι, νὰ γνωρίσωμεν ἀπὸ μόνον τὸ φῶς τὴν ἐσωτερικὴν κατασκευὴν τῶν ἀτόμων.

Χαρακτηριστικὸν ὁμῶς τῶν μεθόδων τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν εἶναι ὅτι τὰ διάφορα προβλήματα ποτὲ δὲν προσπαθοῦν νὰ τὰ λύσουν κατὰ ἓν μόνον τρόπον, ἀλλὰ δοκιμάζουν διαφόρους τρόπους καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν συνδυαζόμενα ἐξελέγχουν καὶ συμπληροῦν ἄλληλα.

Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν τὸ πρόβλημα διεφωτίσθη πολὺ ἀπὸ τὴν μελέτην μερικῶν ἠλεκτρικῶν φαινομένων, καθὼς καὶ ἀπὸ τὰς ἐρεῦνας ἐπὶ τοῦ ραδίου καὶ τῶν πρὸς αὐτὸ ἀγγειῶν σωμάτων.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐρευνῶν τούτων εἶναι ὅτι ἐγνωρίσωμεν σωμάτια

πολὺ ελαφρότερα, 2,000 φορές περίπου, τοῦ ἀτόμου τοῦ ὑδρογόνου, ἠλεκτρισμένα καὶ κινούμενα μὲ ταχύτητας φθανούσας σχεδὸν τὰ 300.000 χιλιόμετρα κατὰ δευτερόλεπτον. Τὰ σωμάτια αὐτὰ τὰ ὀνομάζωμεν Ἐλεκτρόνια καὶ εἶναι τὰ μικρότερα μέχρι τοῦδε γνωστὰ ὑλικά σώματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα κατὰ μέγιστον μέρος τοῦλάχιστον συνίστανται τὰ ἄτομα τῶν διαφόρων χημικῶν στοιχείων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς συστάσεως τῶν ἀτόμων ἢ πιθανότερα ἰπόθεσις εἶναι ἡ ἑξῆς.

Τὰ ἄτομα ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἓνα κεντρικὸν πυρήνα, θετικῶς ἠλεκτρισμένον, πέριξ τοῦ ὁποῖου κινοῦνται εἰς κλειστάς τροχιάς πλῆθος, ἑκατοντάδες ἴσως ὀλοκλήροι ἠλεκτρονίων, ἀπαράλλακτα, ὅπως οἱ πλανῆται κινοῦνται πέριξ τοῦ ἡλίου, μὲ ταχύτητας ὁμῶς πολὺ μεγαλητέρας, διότι ἐνὸς τῆς γῆς π. χ. ἡ ταχύτης κατὰ τὴν περὶ τὸν ἡλίον κίνησιν εἶναι περίπου 30 χιλιόμετρα κατὰ δευτερόλεπτον, τὰ Ἐλεκτρόνια πρέπει νὰ κινοῦνται μὲ ταχύτητας πολὺ μεγαλητέρας πλησιαζούσας πολλάκις τὰς 300,000 χιλιόμετρα κατὰ δευτερόλεπτον. Τοῦτο δὲ συμπεραίνομεν ἐκ τοῦ ὅτι ἂν τύχη ποτὲ ἐν τοιοῦτον Ἐλεκτρονίον νὰ παρεκκλίνῃ ἀπὸ τὴν τροχίαν του καὶ νὰ ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὸ ἄτομον, ὅπως ἰδίως συμβαίνει εἰς τὸ Ράδιον καὶ τὰ ὁμοιά του σώματα, παρατηροῦμεν ὅτι μὲ τοιαύτης ταχύτητας κινεῖται, καὶ παράγονται τότε διάφορα φαινόμενα τὰ ὁποῖα τόσο ἐνδιαφέροντα καθιστοῦν τὰ σώματα ταῦτα.

Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἀφ' οὗ τὰ Ἐλεκτρόνια κινοῦνται μὲ αὐτὴν τὴν καταπληκτικὴν ταχύτητα εἰς τόσο μικρὰς τροχιάς κάμνωμεν πολλὰς ἑκατοντάδας δισεκατομμυρίων περιφορῶν εἰς κάθε δευτερόλεπτον.

Αὐτὰ εἶναι περίπου αἱ σημεριναὶ μας γνώσεις περὶ τῆς φύσεως τῶν ἀτόμων. Ἄν δὲ ἀναλογισθῇ κανεὶς ὅτι τὰ ἄτομα μὲ ὅλην αὐτὴν τὴν πολὺπλοκὸν κατασκευὴν των ἔχουν τὰς διαστάσεις τὰς ὁποίας ἀνωτέρω ἐγνωρίσαμεν, διαστάσεις τῶν ὁποίων τὴν μικρότητα καὶ ὁ πλεόν εὐφάνταστος νοῦς ἀδυνατεῖ νὰ συλλάβῃ, θὰ συμφωνήσῃ ὅτι δίκαιος ἦτο ὁ ἰσχυρισμὸς μου ὅτι τὸ ἀπείρως μικρὸν δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἀξιοθαύμαστον τοῦ ἀπείρως μεγάλου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΟΝΔΡΟΣ

— ΗΛΘΑ ΠΡΩΪ ΚΑΙ Σ' ΕΙΔΑ —

ΉΓΑΡΣ ποτέ μέν' αὖτις ἀπὸ τῆς ἀλόγων ἀχτίδων
 μόλις τὰ μάτια σου ἀνοίξες, ἀκόμα μέν' αὖτις κλίονη,
 τὰ σοῦ ξεπνοῦσθ' αὖτις καρδιὰ καὶ μὴ τὴν βλαδίαν,
 μὲ τὸ γλυκὸ τὸ χόδι τῆς παρηγορίας τῆς ἄλλης;
 Ἐγὼ εἶμ' ἡ ἀχτίδων
 ἤλιθα πρὸς καὶ σ' εἶδα.

Ἄκουσες καίποτε γλυκὰ πικρῶς τὰ σοῦ γράλλη
 καὶ τὰ σοῦ φέρον ἀντροφῶν στίχων μοναξιάς τὴν ὄρα;
 Νὰ σοῦ θυμῶν τῆς ζωῆς τὰ περιωρισμένα πάλιν
 καὶ τὰ σὲ φέρον ἐλαφρὰ σ' ἀνοίξῃ ἀντίφωνο χόδι;
 Ἐγὼ εἶμ' ἡ πικρῶς
 σοῦ λέω τριγωνοῦσαι.

Νὰ ξεπνοῦσθ' ἔτι σ' ἐπισημασμένα βόδιον
 καὶ ἐπισημασμένα τὰ οὐκ ἔχον τὰ κίβητος ἀχτίδων;
 Κι' ἡ πικρῶς, σοῦ εἶχες ἀντροφῶν αὖτις ἐπισημασμένα,
 εἶν' σοῦ ἐπισημασμένα καὶ ἀπὸ τῆς ἀχτίδων;
 Μὲ τὴν φωνὴν τοῦ μιάτου
 ἐγὼ σοῦ εἶπα πάλιν.

Πῆρες ποτέ μέν' αὖτις καὶ τὸ πικρῶν χιμῶνα
 ἔξω μισοῦ αὖτις ἔξω, ἔξω μισοῦ αὖτις ἔξω;
 Καὶ σὲ καὶ τὸ πικρῶν χιμῶνα ἀντροφῶν
 ἀπὸ τῆς ἀχτίδων αὖτις ἔξω αὖτις ἔξω;
 Ἐγὼ εἶμ' ἡ ἀντροφῶν
 μὲ τὴν γλυκῶν ἀντροφῶν.

ΣΑΡΡΕΝΤΙΑ ΣΟΥΝΤΟΥΚΑΝ

Ἡ ἀπάντη βασιμασία ἀληθῶς εἰκόν, ἔργον τοῦ περιήριμον Γάλλον Ἑοργίου
 Μανουῆλ, γραμμεῖται ἐκ τοῦ φυσικοῦ, ἐξελίθη εἰς τὴν ἀίθουσαν τῆς Ἱατρικῆς Σχο-
 λῆς τῶν Παρισίων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ συγγραφεύμεντος ἐν αὐτῇ συνεδρίου
 κατὰ τοῦ Ἀλκοολισμοῦ.

Ὁ δίσκος Ἑοργίου, θέσας ὑπὸ τὴν εἰκόνα αὐτῆν, τὴν ἐπιγραφὴν "Τὸ
 Ἀλκοολ φονεύει", περισταίνει μὲ καταπληκτικὴν πραγματικότητα ἐνα
 ἀλκοολικῶν κτεχόμενον ὑπὸ τοῦ τρομώδους παραληρηματικῆς καὶ πρὸ τῶν ἁ-
 μάτων τῆς ἀληθινῆς οἰκογενείας του, μὴ δυναμένης γὰρ τὸν βοηθήσει.

Ἡ εἰκὼν αὕτη ἐχρησίμασαν εἰς τὰ Συνέδρια, ὡς ἐξείρεται μὲσον διὰ τὴν
 κατὰ τοῦ Ἀλκοολισμοῦ ἐγθερμῶν ἀγῶνα.

✦ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΚΟΥ ✦

Messieurs,

Suivant votre désir je vous envoie quelques poésies, en vous souhaitant tout le succès que mérite votre belle et intéressante publication.

Bien à vous
E. Brissaud

ΠΑΡΟΡΜΟΥΣ

à S. A. R. Monseigneur le Prince G.

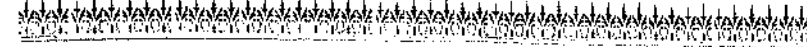
À la loi du travail soyez toujours fidèle
Le travail est pour l'homme un maître bienfaisant,
Il entraîne en nous la divine étincelle
Qui d'un être charnel fit un esprit pensant.
C'est lui qui nous aidant à sonder tout mystère
Attranche la raison des préjugés trompeurs,
Fait jaillir à nos yeux des sources de lumière
Et nous rend à la fois plus heureux et meilleurs.
La vie est un combat, le bonheur n'est qu'un rêve,
Seul, le travail permet d'invincibles espoirs,
Et si pour être heureux il faut lutter sans trêve,
Faisons-nous du travail le premier des devoirs.
Qu'importe si parfois, dans le cours de la vie,
La tâche qui s'impose est pénible à remplir :
Le devoir est un poids sur lequel on s'appuie
Pour marcher droit au but, sans plier ni faillir !

Athènes 1909.

PETIT NOËL

L'enfant: PETIT NOËL, si j'en crois ma grand' mère,
A l'heure même où le Sauveur naquit,
Quand un enfant V en faisait la prière,
Tu descendais du ciel pendant la nuit.

En se couchant sous ses rideaux d'alcôve
Il s'endormait ce jour là plein d'espoir
Et le matin trouvait toujours dans l'âtre
Ce qu'il avait déjà rêvé le soir.

Dans ses souliers tu mettais en cachette,
suivant le sexe et l'âge, un petit don;
Pour le garçon un sabre, une trompette
Et pour la fille, un bébé de carton.

Petit Noël, nous t'attendons encore,
Mais c'est en vain ; nous avons beau prier,
Tu restes sourd à l'enfant qui t'implore
Et ne viens plus visiter son foyer.

Petit Noël: « Hélas ! enfants, depuis bien des années
En vain je cherche à descendre chez vous,
Qu'avez-vous fait des vastes cheminées,
Par où, la nuit, j'apportais vos joujoux.

Si large était l'âtre de vos grands-pères
Qu'on y pouvait aisément pénétrer.
Mais aujourd'hui tous vos calorifères
Sont trop étroits pour que j'y puisse entrer.

25 Xme.

CHAGRIN D'AMOUR

à Mr S. P. après la rupture de ses fiançailles.

DANS ces chagrins d'amour où le cœur se consume
Pourquoi fermer notre âme à tout rayon d'espoir :
Quand l'étoile pâlit et s'éteint dans la brume,
Sommes-nous condamnés à ne plus la revoir ?
La fortune a parfois de terribles caprices
Et peut nous abîmer du jour au lendemain,
Mais elle a des retours, des heures bienfaitrices,
où plongés dans le gouffre, elle nous tend la main.
Croyez-moi, de ce triste et douloureux naufrage
Ne gardez nulle épave, aucun débris trompeur,
Qui puisse à vos regards en retracer l'image
Et nourrir en secret une vaine douleur.
Pour que, dans ce malheur, l'âme en vous se relève,
De l'idole à jamais brisez le souvenir,
Le mal dont vous souffrez s'enfuira comme un rêve,
Que les blancheurs de l'aube ont fait évanouir.

Athènes 1904

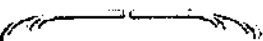

A MELLE G.

JE VOUDRAIS aujourd'hui, pour la nouvelle aimée
Pouvoir vous souhaiter un mérite, un talent,
Dont le Ciel par erreur ne vous eût point ornée
En vous créant.

Mais ce serait, je crois, poursuivre une chimère
Et mieux vaut en cela ne plus s'ingénier,
Car, vraiment, plus je cherche et plus je désespère
De découvrir en vous ce qu'il put oublier.

Athènes

POESIE DE JEUNESSE

POUR UN BAISER

OUI, j'aime à contempler par une nuit sans voiles
Les astres dispersés dans l'infini des cieux,
Mais je préfère encore aux rayons des étoiles
Un regard de tes yeux.

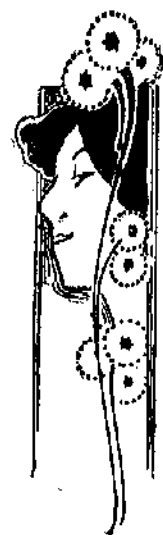
Des fleurs j'aime à goûter plus que je ne puis dire
Les suaves odeurs, mais aucune pour moi
N'a de parfum plus doux que celui qu'on respire
En s'approchant de toi.

J'aime les doux concerts, l'harmonie adorable
De la brise et des flots, le murmure des bois,
Mais tous ces bruits charmants n'ont rien de comparable
Aux accents de ta voix.

On dit que rien n'apaise une douleur extrême,
Mais quand mon âme est triste, il n'est pas de chagrin
Qu'un sourire de toi ne calme à l'instant même
De son charme divin.

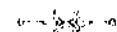
Le monde a ses plaisirs, l'amour a ses ivresses,
Mais je n'en veux plus rien si je puis déposer
Sur ta lèvre entrouverte aux plus chastes caresses
L'offrande d'un baiser.

Paris 1850

MON ÉPITAPHE ANTICIPÉE

A cet instant suprême où mes yeux remplis d'ombre
Vont bientôt se fermer pour l'éternel sommeil,
A l'heure où tout en nous s'anéantit et sombre
Dans le fatal linceul de la nuit sans réveil,
D'un doute encor mon âme est poursuivie ;
A qui des deux dois-je le meilleur sort ?
Est-ce à la France, où j'ai reçu la vie,
Est-ce à la Grèce, où j'ai trouvé la mort ?
Athènes..... ?

PLAINTÉ

POESIE GRECQUE

QUE de fois n'ai-je pas, seul, errant sur la plage
Interrogé le flot qui vient s'y dérouler,
Le priant de porter jusque sur ton rivage
Les larmes que pour toi j'y suis venu mêler.
Hélas ! en expirant la vague ne me laisse,
Sans doute par pitié, que d'informes débris,
Quelques flocons d'écume. Insensé ! qui ne cesse
De contempler ces flots et qui n'ai pas compris
Que cette écume si subtile
Est l'image de son amour
Et mon espoir non moins fragile
Que ces frêles débris d'un jour !

Athènes 1900

EUGÈNE BRISSAUD

